

FA 800 ANYS, EL 1217, EL PRIMER FRARE VA ARRIBAR ALS LLOCS SANTS

Empremta franciscana a Terra Santa

©M.-A. Beaulieu/Custòdia Terra Santa

FRANCESCO PATTON,
custodi de Terra Santa

«És una oportunitat per revivre les nostres arrels franciscanes»

P 3-5

Celebració del vuitè centenari a Acre.

Joaquín Navarro-Valls,
un gran professional i
un home de Déu

per Salvador Aragonés
P 7

El jesuïta P. Ladaria,
nou prefecte de la
Doctrina de la Fe

per Salvador Pié-Ninot
P 8

«Va ser Bergoglio qui va voler la llar i li va donar els principis perquè funcionés»

Víctor Primc és voluntari de la Llar de Crist de Buenos Aires, una obra que acompanya persones drogodependents

Víctor Primc (a dalt a la dreta) amb persones ateses a la Llar de Crist.

P 20-21

Pensant-ho millor

I tu, com descansas?

I tu, com descansas? Aquesta és una bona pregunta. Moltes vegades el que l'escolta es queda uns moments callat. No resulta fàcil respondre a una pregunta poc habitual i potser feta de forma directa. És molt més freqüent preguntar pel treball, a on, amb qui, quin sou, des de quan? si t'agrada, etc. Però, com descansas?

Saber descansar, aprendre a descansar és una de les dimensions més importants de la persona. Sí, i des de molts punts de vista, com la bona salut, l'atenció equilibrada, aquell aprendre i saber escoltar l'altre o els altres, i la capacitat de meditar. El que descansa malament està més exposat a la malaltia, a sentir-se amb més tensions, li costa escoltar i si vol meditar és molt possible que abans de fer-ho es quedi ben adormit. Tenim moltes ofertes de descans. Totes venen acompanyades d'uns signes de goig, plaer i felicitat. Viatges, festes, cases, agradables companyies, begudes, clubs, bombons i infinits perfums, etc. Sempre hi ha un factor econòmic personal que ens pot privar o fer elegir una o diverses d'aquestes ofertes. Però quasi no falla mai un interès econòmic per part del que ofereix plaers i gustos com els que acabem de mencionar. La societat de consum vol guanyar diners amb moltes ofertes i poc descans. També l'experiència ens mostra que moltes vegades el descans més valuós ens ve per altres

camins no tan consumistes. Hi ha quantitat de mostres d'aquesta realitat. Tan sols una: fa més de dues hores que aquella colla d'amics estan xerrant a la porta del centre parroquial, i ara són vertaderament amics, ni se n'adonen de l'hora que és. Quin descans tenir amics de debò. El descans és molt important i necessari. Les seves arrels són religioses. Ja en les primeres planes de la Bíblia es parla del descans. Diu que fins i tot Déu va descansar al setè dia. La nostra tradició sempre ha destinat un dia a la setmana per poder descansar. Com? En família, comunitat, celebracions, eucaristia, dinar, dormir, excursió, xerrades, esport, lectura, sobretaula, jocs... Cal evitar que el «descans» ens cansi més; cadascú, cada família, cada grup ha de saber si pot practicar aquell descans que realment el descansa. Val la pena, doncs, preguntar-nos com descanem o quina experiència tenim sobre la nostra manera de descansar. La resposta és personal d'una banda, i social de l'altra, ja que no vivim aïllats. La realitat ens mostra el millor descans segons les edats i altres circumstàncies com obligacions i possibilitats. També en la vida humana hi ha èpoques i èpoques, i fins i tot en les més dures i tenses, encara que sigui en dosis menudes ens cal descansar per poder tornar-hi amb una mica de ganes i, si és possible, amb bon humor.

Jesús
Renau
Jesuïta

La setmana
en tuits

Ignasi Miranda @IgnasiMiranda

Periodista de Ràdio Estel

#DiaridelPapa #Santa Seu demana «vigilar la qualitat» del pa i el vi eucarístics: «No és vàlid sense gens de gluten»

Òscar Camps @camposcar

Fundador de Proactiva Open Arms

Què et pot fer sentir millor que salvar vides enmig del mar? Trobar-te la teva filla gran en un altre vaixell fent el mateix!

Eva Fernández @evaenlaradio

Corresponsal de la Cope a Itàlia i el Vaticà

Contudent missatge del Papa als líders mundials del #G20HAM17: hi ha drames al món que no poden esperar: #Sudan #Iemen #Refugiats

Javier Fariñas @JavierFMartin

Cap de redacció de «Mundo Negro»

Juncker diu que una Eurocambra gairebé buida no és seriosa. Deuen estar celebrant el Princesa d'Astúries a la Concòrdia

David Meseguer @DavidMeseguer

Periodista

Ho resumiré ràpid. Els venem armes per una morterada i després neguem refugi a gran part dels que fugen d'aquestes guerres

Toni Codina @Toni_Codina

Tercer Sector

@Taula3sector alerta q s'està perdent oportunitat d'ampliar parc habitatge social amb pisos buits dels bancs: 90% es malvenen a especuladors

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 20 de juliol del 1822: neix el monjo austríac Gregor Mendel, naturalista, descobridor de les Lleis de Mendel.

Zoom

Eduard Brufau

Agusti Codinach

El 10 de juliol passat, festa de Sant Cristòfol, patró dels automobilistes, va tenir lloc a molts indrets la tradicional benedicció de vehicles. Des de la Pastoral del Trànsit la celebració també serveix per conscienciar els conductors sobre la responsabilitat a l'hora de posar-se al volant. A la imatge, la benedicció de cotxes històrics al carrer Regomir de Barcelona.

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

Més audiència

Ràdio Estel té 19.000 oients diaris i 39.000 d'audiència acumulada (persones que tenen la nostra cadena entre les preferides), segons les dades que es van conèixer el dimecres 5 de juliol a través de l'Estudi General de Mitjans (EGM). Es tracta d'un augment de 1.000 oients diaris en relació amb el primer trimestre del 2017 i d'11.000 acumulats si comparem les xifres també amb les de l'anterior onada. Barcelonès, Maresme, Osona, Tarragonès, Bages i Baix Llobregat són les comarques on més s'escolta Ràdio Estel.

Per franges horàries, les més escoltades són les dels diumenges entre la mitjanit i la 1 i entre les 20 i les 21 hores, amb 10.000 oients. La segona és de dilluns a divendres de 9 a 10, coincidint amb la segona hora de la *Fórmula Estel*, música i espais presentats per Mercè Raga, amb 8.000. Finalment la franja de 15 a 16 de dilluns a divendres i la de 10 a 12 els dissabtes, aquesta última coincidint amb els espais *A tota costa* i *Trotamundos* de Miquel Mercadal, tenen 4.000 oients. Mentre treballem amb perseverança per seguir creixent, moltes gràcies!

Editorial

L'empremta franciscana a Terra Santa

Els franciscans celebren el vuitè centenari de la seva presència a Terra Santa (1217-2017). Amb aquest motiu, es van reunir l'11 de juny passat a Acre —una de les ciutats més antigues del món—, on van arribar els primers membres de l'orde de Sant Francesc. Fra Francesco Patton, *ofm*, custodi de Terra Santa, en la seva homília de la solemnitat de la Santíssima Trinitat va dir: «Hem vingut fins a Acre per celebrar l'inici de la nostra presència a Terra Santa, just on fa vuit segles van desembarcar els primers frares menors i van començar l'aventura de la presència franciscana aquí, de la qual som hereus en l'actualitat.» La culminació de les celebracions serà a mitjan octubre amb tres jornades especials de conferències i concerts. Sant Francesc i els franciscans sempre han ve-

nerat de manera ardent l'encarnació de Jesús. Per això des del principi han estimat i estimen Terra Santa. Francesc d'Assís, en el seu pelegrinatge —tot i la violència de les croades—, es va reunir i va dialogar amb el soldà Melek el-Kamel, que en aquell temps governava Terra Santa, per això és patró del diàleg interreligiós tan necessari avui a Palestina i arreu del món. Avui, els seguidors del Pobriçó d'Assís continuen fent-hi una gran tasca no solament de conservació dels Llocs Sants i de les pedres històriques, sinó també de promoció i d'acompanyament de les pedres vives. Ells mateixos expliquen la seva missió: «L'orde dels Germans Menors custodia, estudia i fa acollidors els Llocs que són l'origen de la fe cristiana i vivint en ells anuncien les meravelles de l'amor que l'Altíssim Omnipotent i Bon Senyor, aquí va voler fer-

se home com nosaltres per la salvació de tot el gènere humà.»

Aquest vuitè centenari és, també, una nova oportunitat perquè més persones s'animin a peregrinar a Terra Santa.

«Catalunya s'enorgulleix de ser franciscana des dels orígens», ho afirma i ho argumenta fra Agustí Boadas en el seu magnífic estudi *Els franciscans a Catalunya. Història, convents i frades* (1214-2014). Barcelona, Pagès, 2014 (604 pàg). Si fa tres anys commemoràvem els vuit segles del pas de Francesc per Catalunya,enguany commemorarem també el vuitè centenari del primer convent franciscà català: el de Lleida.

En el Primer Pla d'aquest número, la nostra redactora Rosa Maria Jané desenvolupa el significat pregon d'aquest vuitè centenari.

La redacció us proposa

Càtedra de Pensament Cristià a Urgell
L'humanisme europeu i les seves arrels en el cristianisme
P 9

Jornades de Pensament, Fe i Justícia
Anhel de justícia davant les noves realitats del sofriment humà
P 10

Campanya de recollida de llet
Sor Lucía Caram fa una crida urgent a la solidaritat
P 19

Geografia sagrada de Catalunya
Reflexions de Josep Maria Mallarach, consultor ambiental
P I Catcríst Estiu

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca

Una mar de pau i de vida

Aquest cap de setmana de juliol la Mare de Déu del Carme farà festa a molts indrets d'arreu i de la nostra mar Mediterrània, a molts ports i mar endins de les nostres illes i costes. Festa, molta festa! Així honora el nostre poble la mare de Jesús des de temps immemorial, acompanyant els homes i dones de la mar i que viuen del seu treball, sovint arriscat i ple de sorpreses. Vagi la nostra admiració per a ells i el reconeixement de l'esforç que suposa portar el pa de cada dia a taula i mantenir viva una professió no sempre del tot reconeguda. Posar-nos al costat de tantes famílies ens mou a valorar —com en tantes altres professions— la seva dignitat i el seu esforç.

La mar Mediterrània banya a l'orient la muntanya del Carmel, allà on els profetes de l'Antic Testament van viure una profunda experiència de Déu des de la pregària contemplativa i l'austeritat de vida. És la mateixa mar que banya tot el voltant de les nostres illes i costes i és font de riquesa. A la nostra mar la volem plena de vida, no un cementiri que enterra milers de persones que fugen de la fam, de la injustícia, de la guerra, esclaus de les màfies organitzades que s'aprofiten del seu desesper. La volem lloc de treball decent, oportunitat d'intercanvi cultural, espai d'oci digne i de sana oferta turística, més humanitària i no pensada només des del guany material. Quin bé podem fer oferint el que som i tenim, aquells valors i costums ciutadans que ens obren a una millor convivència!

La festa del Carme, festa de la gent de la mar per excel·lència, és una meravellosa ocasió per apropar famílies i pobles, per obrir-nos a la immensitat d'un mar bell i grandios, que fa goig de veure i transitar-hi, fins a arribar a descobrir-hi el do d'un Déu que ho ha creat tot per amor i ens l'ha regalat posant-hi vida. La processó, tan tradicional i viscuda en molts dels nostres ports, és una espècie de peregrinació de confiança, que ajunta la taula de l'Eucaristia amb les altres taules que esperen que els arribi el pa de cada dia, el de l'amor compartit, veritable causa de la festa.

Vuit segles custodiant Terra Santa

El 1217 els primers frares franciscans van arribar a Acre (Israel)

Rosa María Jané Chueca

Fotos: ©M.-A. Beaulieu/Custòdia Terra Santa

L'11 de juny s'inauguraven, amb una jornada commemorativa, els 800 anys de la presència franciscana a Terra Santa. Va ser a Acre, el lloc on van arribar els primers frares el 1217 després que el Capítol de Pentecosta, dirigit per fra Elies de Cortona, constituís una petita fraternitat missionera. Dos anys després, el 1219, hi arribava el mateix sant Francesc d'Assís, «que en aquesta Terra Santa adquireix experiència i comprèn millor què significa evangelitzar», explica a Catalunya Cristiana fra Francesco Patton, custodi de Terra Santa. I afegeix que el viatge i l'experiència de sant Francesc, «van contribuir a l'elaboració d'una veritable metodologia missionera constituïda pel testimoni i l'anunci, que continuen guiant la nostra missió».

Durant aquests segles, la presència franciscana a Terra Santa «ha tingut un creixement i desenvolupament orgànic», apunta el P. Patton, vinculada a la cura dels santuaris i de la comunitat local, s'han obert cada vegada més i més al diàleg ecumènic i interreligiós i a l'atenció a les necessitats socials que varien d'una època a una altra». Per a fra Luis Quintana, comissari de Terra Santa de la província franciscana de la Immaculada Concepció i guia dels Llocs Sants, «la missió dels franciscans a Terra Santa avui continua sent la mateixa que fa 800 anys: custodiar els Llocs Sants i tenir cura de l'Església mare de Jerusalem. Per aquest motiu, els franciscans s'hi han quedat i encara hi són, fins i tot enmig de guerres, intifades i conflictes múltiples».

Gràcies a la capacitat d'adaptació, diàleg i convivència, els franciscans han arrelat a Terra Santa i la seva imatge va associada als Llocs Sants, on són coneguts com «els frares de la corda». Aquests vuit segles de permanència han tingut «un preu alt des del punt de vista dels martiris», recorda el custodi de Terra Santa, «el martirologi de la Custòdia compta amb més de 2.000 frares morts a causa de la fe o de l'assistència als malalts. La nostra petjada és en certa manera física i espiritual».

Els Llocs Sants no són només Israel i els territoris palestins, sinó també Jordània, Egipte, Síria o el Líban. Això implica grans reptes de futur i de present. El custodi Patton considera que el gran repte «serà contribuir a la reconstrucció i a la reconciliació a Síria, on comptem amb quinze germans a Damasc, Alep, Latakia i a dos poblets de la vall de l'Orontes». D'una banda, cal fer costat a la comunitat cristiana ja delmada, però també «contribuir a la reconciliació entre les parts». A això cal afegir-hi la reconstrucció material de les estructures i de l'economia.

El custodi de Terra Santa als actes d'inauguració del vuitè centenari.

A Israel i Palestina, els desafiaments passen pels santuaris, «que demanen un manteniment continu perquè siguin cada vegada més lloc d'acollida i evangelització»; per les parròquies, que han d'aconseguir «més participació dels laics en la vida pastoral» i procurar més capacitat per integrar els immigrants en el teixit parroquial, indica fra Francesco Patton. La custòdia desenvolupa una àmplia tasca social amb escoles, que necessiten «ajustos estructurals, augment de qualitat formativa perquè cada vegada siguin més llocs d'educació per a la convivència, el diàleg i la pau», assegura fra Patton.

En definitiva, confirma, «el gran repte és saber viure sempre la nostra vocació evangèlica i evitar que les nostres múltiples obres ens desnaturalitzin i ens convertim en una ONG».

Per a fra Quintana, es fa difícil parlar de futur a Terra Santa perquè «la situació política tan canviant i fluctuant no deixa fer càlculs a llarg termini». Per a aquest franciscà, hi ha dos grans desafiaments per afrontar: «Que la comunitat cristiana de Terra Santa creixi, que no es redueixi; que els seminaris i noviciats acullin vocacions locals; que els matrimonis cristians joves, de procedència àrab o hebrea, es quedin en aquelles ciutats perquè trobin de debò futur per a ells i per als seus fills en llibertat.» El segon repte és «que la Custòdia continuï cuidant els santuaris dels Llocs Sants. Són molts els santuaris que atenem

FRA FRANCESCO PATTON

«El martirologi de la Custòdia compta amb més de 2.000 frares morts a causa de la fe o de l'assistència als malalts»

FRA LUIS QUINTANA

«A la terra més conflictiva del món, Déu vol que s'irradiï la pau arreu del món»

(74 actualment) i hi ha altres llocs que mantenen tradicions de diversos fets bíblics o evangèlics. Tots ells haurien de tenir una estructura mínima per acollir i ensenyar al pelegrí que va passar aquí, que va fer el Senyor per la nostra salvació».

Tornar a les arrels

Aquest 800 aniversari és un moment molt especial per a la família franciscana. «Crec que és important que aquest any sigui per a nosaltres una oportunitat per reviuere una vegada més les nostres arrels franciscanes i perquè fem novament nostra la metodologia missionera de sant Francesc», reconeix el custodi de Terra Santa. Francesc «ens recorda que estem cridats a evangelitzar de dues maneres. La primera és el testimoni de la vida, on cal evitar qualsevol forma d'agressió i controvèrsia, posant-se al servei dels altres, per amor a Déu i tenint molt clara la nostra identitat cristiana. Només després ve l'anunci explícit de l'Evangeli i l'administració dels sacraments, conscients que també podem ser rebutjats i patir el martiri».

La celebració del vuitè centenari ha de servir, a més, per reviuere la presència missionera franciscana a Terra Santa «amb molta humilitat, gran obertura i amb la capacitat de renovar i aprofundir la nostra presència i el nostre servei aquí i a tots els països on vivim», reflexiona fra Patton.

A Terra Santa hi ha frares de 40 nacionalitats diferents.

De manera pragmàtica, aquest aniversari pretén continuar l'important treball de restauració del Sant Sepulcre i a Betlem, de manera que «això afavoreixi i augmenti el diàleg amb els cristians de les altres Esglésies que viuen aquí», ens explica el custodi de Terra Santa. I assegura: «Espero que el futur ens doni l'oportunitat de créixer en el diàleg amb els musulmans i els jueus. Aquí és palpable que l'antídote per al xoc de civilitzacions és seguir l'exemple de sant Francesc, que s'estima més la trobada que la guerra.»

A fra Luis Quintana li agradaria que aquesta commemoració servís «per donar gràcies a Déu per la presència dels franciscans a Terra Santa, tantes vegades poc agrada, i que es pregui per ells i per les seves necessitats. Un altre fruit preciós que desitjo és que augmentin les peregrinacions als Llocs Sants. Que veient les necessitats materials que tenen, es comprometin amb els seus béns i donatius per ajudar l'Església de Jerusalem. I que el Senyor, veient les moltes necessitats dels franciscans de Terra Santa, faci créixer les vocacions, en nombre i santedat.»

I és que Terra Santa és, o hauria de ser, molt important per a tots els cristians i per a tota persona de bona voluntat perquè transmet «un missatge de pau», assegura el comissari de Terra Santa: «A Betlem va néixer el Déu de la pau, en un pobre pessebre dins d'una cova, fet nen indefens per

a nosaltres. A Jerusalem, la ciutat de la pau, el Senyor va morir i ressuscitar per donar-nos la pau. A la terra més conflictiva del món, Déu vol que s'irradiï la pau arreu del món.»

Ser franciscà a Terra Santa

La Custòdia de Terra Santa està integrada per uns 300 franciscans, per als quals viure als Llocs Sants és una experiència única. Segons fra Luis Quintana, «ser franciscà a Terra Santa implica ser testimoni del Ressuscitat

a la seva pròpia terra, disposat fins i tot a donar la vida per Ell, passant per moltes incomoditats i dificultats, en molts casos molt lluny del país d'origen, aprenent llengües i cultures noves, en una situació difícil enmig de persones jueves i musulmanes, a més de cristians d'altres confessions». En aquest sentit, apunta, «s'ha d'estar molt enamorat de Crist per ser franciscà a Terra Santa», perquè implica «tenir un cor molt gran, on hi càpiguen frares de més de 40 nacionalitats diferents amb els quals has de viure

imatge d'aquesta realitat tan complexa. Per a fra Patton, la dificultat principal ha estat «l'adaptació a un paper que no és només religiós, sinó que sovint també es converteix en polític i diplomàtic».

Amb tot, ha estat un temps «d'enriquiment extraordinari humanament i espiritualment». De tota manera, «cada dia intento recordar-me a mi mateix que el veritable "custodi" és aquell a qui he estat cridat cada dia a confiar la meua vida, és a dir, Déu», conclou.

en fraternitat, on hi càpiguen centenars i milers de pelegrins que dia a dia coneixeràs i et demanaran confessions, consells... on hi càpiguen els cristians locals amb les seves múltiples dificultats i problemes, i on hi càpiguen tantes persones d'altres credos i cultures, però necessitades també de la pau i el bé que sant Francesc ens va ensenyar».

Custodiar les pedres vives

Per als franciscans de Terra Santa, l'acció de custodiar es tradueix en aspectes molt concrets: animar els Llocs Sants amb la litúrgia per als pelegrins, acollir-los, mantenir les estructures... per als franciscans, estimar Terra Santa vol dir estimar les seves pedres vives.

«La presència als santuaris ha tingut com a conseqüència el naixement de comunitats de ritu llatí, que a poc a poc s'han convertit en parròquies llatines de Natzaret, Betlem, Jerusalem i moltes altres, trenta ara, també situades a Xipre, Síria i Rodes», ens explica fra Patton. Els santuaris, a més de llocs de pregària, són espais per rebre pelegrins i «motor d'una economia que permet als cristians locals viure del seu treball amb dignitat».

La Custòdia també promou l'activitat científica, amb

el màxim exponent al Studium Biblicum Franciscanum, i la tasca educativa i formativa a través d'escoles. «La primera va néixer a Betlem el 1551», constata el custodi de Terra Santa, «ara són més de quinze amb més de 10.000 estudiants». També en aquests vuit segles ha crescut el nombre d'obres socials amb cases de repòs i centres per a ancians, habitatges per a les famílies o tallers i centres per afrontar l'atur. Darrerament, «la Custòdia ha hagut d'afrontar el greu problema dels refugiats, a causa de les guerres que han afectat i continuen afectant el Pròxim Orient».

Sense oblidar, és clar, l'activitat ecumènica i orientalista de la Custòdia i l'atenció «a treballadors estrangers o els treballadors migrants, als quals la Custòdia tracta d'oferir hospitalitat i acompanyament pastoral».

Pelegrinatges 17

MOSCOU- SANT PETERSBURG

El tresor
dels tsars

Del 8 al
15 d'agost

ALBÀNIA I MACEDÒNIA

Del 9 al 17 d'agost

La Europa
més secreta

LA MAGNA SICÍLIA

Del 5 al 12 de setembre

LITUÀNIA, LETÒNIA I ESTÒNIA

Del 12 al 21 d'octubre

OCTUBRE

XIPRE

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Del 27 novembre al 4 desembre

SUD-ÀFRICA

Del 10 al 21 de novembre

El gresol multiracial més austral

SRI LANKA

Del 6 al 17 de novembre

L'ESPERIT I L'EXOTISME DE LES TERRES DE L'ANTIGA CEILAN

DESEMBRE Nova York

DESEMBRE Roma Pessebres

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Joaquín Navarro-Valls, un gran professional i un home de Déu

Agustí Codinach

Salvador Aragonés
Periodista i professor emèrit de la UIC

El doctor Joaquín Navarro-Valls, que va ser portaveu de la Santa Seu, o més ben dit, de sant Joan Pau II, no només va ser un gran professional, sinó un home de Déu. Vaig tenir ocasió de conèixer-lo al llarg dels meus nou anys de corresponsal a Roma per a l'agència Europa Press. Dues característiques principals definien el qui va ser la «veu del Papa»: va ser un laic, un home del carrer, al servei de la comunicació del papa Wojtyla, un polonès que procedia del món comunista en què l'Església estava perseguida.

Navarro-Valls havia de comunicar, sense tergiversar, el missatge d'un Papa de llengua eslava que a més era un gran filòsof i un gran antropòleg. I com a sant, el papa Wojtyla era un home «tan enamorat de Crist» i de la Mare de Déu que va dedicar tota

la seva vida al sacerdoci fins a l'últim sospir, com així el va definir el seu col·laborador i successor, Benet XVI.

Al doctor Navarro-Valls li va tocar, per tant, ser portaveu d'un intel·lectual de primer ordre mundial, i d'un gran sant. I això només ho pot fer un home de Déu. Es notava en el seu treball professional i en el tracte amb els periodistes anomenats «vaticanistes», perquè es va ocupar no només de donar als periodistes informació de primera mà i de qualitat, sinó que es va interessar també per les persones, per les seves famílies, pels seus problemes. Un dels grans llegats que va deixar va ser el bon ambient regnant entre els periodistes vaticanistes. El pare Lombardi va continuar amb molt d'encert aquesta línia.

S'unien en Navarro-Valls la seva vocació de metge psiquiatre i la seva professió de comunicador. Amb ell es van acabar els *off the records* i els *no comment*, perquè va comunicar d'una manera clara, transparent, sense embuts ni favoritismes. Era

Al doctor Navarro-Valls li va tocar ser portaveu d'un intel·lectual de primer ordre mundial i d'un gran sant

per a nosaltres, els periodistes, una font fiable perquè sabíem que tenia línia directa amb el Papa. Deia només el que havia de dir, sense anar més lluny. Defugia la mentida i la desinformació.

El doctor Navarro-Valls no va ser tan sols un portaveu del Papa, sinó que la confiança que li va atorgar el papa Wojtyla va anar més enllà: el va enviar a missions diplomàtiques delicades, com ara la preparació de la seva visita a Cuba, amb diverses entrevistes amb el comandant Fidel Castro, la cimera del Caire sobre la població, i com a membre de la delegació de la Santa Seu a les conferències internacionals de Copenhagen, Pequín i Istanbul.

Recordo una anècdota d'una entrevista amb Fidel Castro, quan aquest li va preguntar: «Com eviten al Vaticà enverinar el Papa?», i va respondre: «A Roma aquest problema no existeix.» Castro li va fer la pregunta quan va obrir un vi Vega Sicilia i va beure ell primer, per dissipar dubtes en el convidat.

Joaquín Navarro-Valls, en els seus primers anys romans, s'ocupava de l'oficina d'informació de l'Opus Dei, abans de ser corresponsal del diari ABC i va treballar al costat d'un altre sant: sant Josepmaria Escrivà. Va ser qui va gestionar la informació de la mort del sant a Roma, el 1975. O sigui, que es va passar la vida servint dos sants als quals Navarro-Valls va haver de seguir al ritme dels seus passos, quan ells caminaven «al pas de Déu».

El Papa lamenta la mort del cardenal Meisner

AICA / Ciutat del Vaticà

El papa Francesc ha lamentat la sobtada mort de l'arquebisbe emèrit de Colònia (Alemanya), el cardenal Joachim Meisner, de 83 anys. El purpurat traspasat era un dels quatre cardenals que van presentar al Pontífex «dubtes» sobre la seva exhortació postsinodal *Amoris laetitia*. «Amb profunda fe i amor sincer per l'Església, el cardenal Meisner es va dedicar a l'anunci de la Bona Notícia», afirma Francesc, amb el desig «que el Senyor Jesucrist el recompensi pel seu compromís fidel i intrèpid a favor del bé dels homes de l'est i de l'oest, i el faci partícip de la comunió dels sants en el cel».

El cardenal Meisner va néixer el 1933 a Breslau, capital de la Baixa Silèsia (actualment Polònia) i va ser ordenat sacerdot el 1962. Va ser escollit bisbe de Viba pel papa Pau VI el 1975 i nomenat auxiliar del bisbe administrador apostòlic d'Erfurt-Meiningen. El 1980 va ser traslladat a la seu de Berlín pel papa Joan Pau II, incloent tant el costat est i l'oest de la ciutat i territori circumdant. Va ser creat cardenal el 1983. El 1988 va ser promogut a arquebisbe de Colònia, on es va mantenir fins al 2014 quan Francesc en va acceptar la renúncia.

El Vaticà demana «vigilar la qualitat» del pa i el vi eucarístics

Ignasi Miranda / Redacció

La Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments ha enviat una carta als bisbes sobre la substància de l'Eucaristia. El document exhorta a «vigilar la qualitat del pa i del vi destinats a l'Eucaristia i sobre els qui els preparen». El dicasteri recorda que el pa ha de ser «àzim, només de blat i fet de fa poc» i afegeix que és un abús greu introduir-hi altres substàncies.

La carta assenyalava que el vi ha de ser «natural, del fruit de la vinya, pur i sense corrompre, sense barreja de substàncies estranyes». La carta exposa «normes en relació amb les persones que, per motius greus i diversos, no poden prendre pa preparat normalment o vi fermentat normalment». Indica que «les hosties sense gens de gluten són matèria invàlida per a l'Eucaristia, i només tenen validesa les hosties amb la mínima quantitat de gluten necessària per obtenir la panificació sense afegir-hi substàncies estranyes ni recórrer a procediments que desnaturalitzin el pa». Per combregar hi ha alternatives per als celíacs, com el pa baix en gluten o, si no el toleren, només amb vi. El text assenyalava que «la matèria eucarística preparada amb organismes genèticament modificats pot ser considerada matèria vàlida».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

El jesuïta P. Ladaria, nou prefecte de la Doctrina de la Fe

Prof. Salvador Pié-Ninot
Teòleg

A finals del mes de juny el papa Francesc ha nomenat com a nou prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe el P. Lluís Ladaria, *s.j.*, un cop acabat el mandat de cinc anys del seu predecessor, el cardenal Ludwig Müller, que fou nomenat pel papa Benet XVI. Mai havia passat fins ara que un prefecte amb menys de setanta anys i amb bona salut no allargués el seu mandat, d'aquí que aquest canvi hagi pogut sorprendre.

Recordem que l'actual Congregació per a la Doctrina de la Fe fou instituïda com a Congregació de la Inquisició o Sant Ofici el segle XVI, essent la màxima autoritat de la Cúria romana en qüestions de fe; però a partir del Concili Vaticà II Pau VI li donà una missió més precisa amb el nom actual. Fou Joan Pau II que, amb la seva reforma del 1988, la situà encara més en el vèrtex de la Cúria vaticana. La llarga etapa de quasi 24 anys en la qual el llavors cardenal J. Ratzinger en fou prefecte, va fer palesa encara més la significativa rellevància d'aquesta Congregació, tot i que no sense certes tensions.

El papa Francesc, fidel al seu estil pastoral ha preferit no renovar el cardenal Müller que, entre altres punts, especialment amb motiu del Sínode sobre la Família firmà amb dotze cardenals més una carta pública crítica al Papa i alhora ha mantingut una visible distància amb el magisteri papal al qual ha semblat voler vigilar, així com també ha creat dificultats amb membres de la comissió pontifícia per a la tutela dels menors. És obvi, però,

Comença una nova etapa serena, discreta i seriosa que serà un acompanyament teològic lluminós i fecund de l'«Església en sortida»

que el papa Francesc és ben conscient que el seu magisteri no té necessitat de tutors, perquè té en l'Evangelí sense glossa la seva força i la seva mesura.

El successor és el P. Lluís Ladaria Ferrer, *s.j.*, docte teòleg, amb una benignitat que l'honora, estimat a la Universitat Gregoriana i al món teològic internacional, així com a casa nostra, amb una teologia serena i clara, sense «extremismes», diàfana com la mar mediterrània que envolta l'illa de la qual és fill: Mallorca. Tots els qui hem tingut el privilegi de compartir amb ell docència, direccions de tesis, congressos, sessions, publicacions... i, particularment l'amistat, sabem que comença una nova etapa a la Congregació per a la Doctrina de la Fe de Roma. Una nova etapa serena, discreta i seriosa —tal com el Papa desitja de l'actual Cúria romana— que de segur serà un acompanyament teològic lluminós i fecund de l'«Església en sortida», proposada pel papa Francesc com «el camí de l'Església en els anys propers» (EG n.1).

Benvingut, doncs, P. Ladaria, al capdavant de la Congregació de la Doctrina de la Fe!

Nou pas ecumènic sobre la Doctrina de la Justificació

R.V. / Ciutat del Vaticà

Una nota del Pontifici Consell per a la Unitat dels Cristians destaca la importància de l'adhesió oficial de la Comunió Mundial de les Esglésies Reformades al consens ecumènic assolit ja entre catòlics, luterans i metodistes sobre la Doctrina de la Justificació. La nota afirma que es tracta d'«una altra pedra miliar important en el camí cap a la unitat visible dels cristians: no una meta encara, però una fase significativa del camí comú».

El secretari del Pontifici Consell per a la Promoció de Unitat dels Cristians, Mons. Brian Farrell, ha assegurat que «això vol dir que pràcticament l'Església catòlica i totes les Esglésies històriques protestants tenen la mateixa visió teològica de com es fa real la salvació. I, per tant, tenim una base comuna per a una gran col·laboració, no només espiritual, sinó també eclesial: és a dir que, ara les Esglésies tenen una base per poder col·laborar més intensament».

Església en sortida

Visquem contents!

El papa Francesc sempre el veiem regaliant serenor, joia i bon humor. Com s'ho fa? Segurament que la seva vida no és cap camí de flors i violes; de ben segur que ha de tenir els seus maldecaps, decepcions i problemes com qualsevol altra persona, i més encara ell per la responsabilitat de l'Església que pesa damunt seu. Però ell sap integrar-ho tot en la seva vida amb una mirada senzilla d'Evangelí, que ho transforma tot en pau, serenor i, fins i tot, en alegria. L'exhortació apostòlica *El goig de l'Evangelí* que el Papa ens va regalar el 2013, presenta aquest tarannà festiu que se li veu; i no ens pensem pas que això és simplement una qüestió d'exercici ascètic i de força de voluntat. És, sobretot, una actitud evangèlica.

El Bisbe de Roma ens diu que necessitem

amb urgència aquesta joia perquè avui domina la tristesa individualista. «Hi ha cristians», comenta, «la vida dels quals sembla una Quaresma sense Pasqua».

Que la nostra vida sigui plena del goig de l'Evangelí. Siguem evangelis vivents encara que potser hàgim de patir i que de vegades la vida ens faci vessar llàgrimes de sang. Jesús ens ho promet: «La vostra tristesa es transformarà en alegria.»

Aquesta és una tasca que el Papa ens proposa i ens aconsella. Impregnem-nos d'Evangelí, és a dir, de Jesús, la nostra Bona Nova, el nostre Evangelí, fins a transpirar-lo per tots els porus del nostre ésser. A poc a poc, l'Esperit Sant, que és el Goig de Déu, anirà canviant la nostra Quaresma en una Pasqua esclatant!

Josep Maria Massana

Urgell

L'humanisme europeu arrelat en el cristianisme

Celebrada la Càtedra de Pensament Cristià

M.C. Orduña
Sant Julià de Lòria

La Càtedra de Pensament Cristià del bisbat d'Urgell va tractar, el dia 1 de juliol, de l'humanisme europeu i les seves arrels en el cristianisme. Les aportacions de Gabriel Magalhães, professor de literatura de la Universitat de Beira Interior (Portugal); de Gabriel Amengual, canonge de la catedral de Palma de Mallorca i professor de filosofia a la Universitat de les Illes Balears; i de Francesc Torralba, director de la Càtedra de Pensament Cristià i professor de la Universitat Ramon Llull, van ajudar a fer una anàlisi des de diverses òptiques de la qüestió.

Els tres ponents, i també el mateix arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, van fer una reflexió que va portar a concloure que Europa beu dels valors i de la percepció cristiana del món, que s'ha anat configurant al llarg dels segles i dels esdeveniments històrics i socials.

La jornada es va dur a terme a l'Auditori Rocafort de Sant Julià de Lòria, sota la presidència de Mons. Joan Enric Vives. En l'acte inaugural i durant tota la jornada, va ser present el cònsol major de la parròquia, Josep Miquel Vila, i també van assistir més d'un centenar de persones, entre els quals el ministre de Salut del Govern d'Andorra, Carles Álvarez Marfany; l'ambaixador d'Andorra davant la Santa Seu, Jaume Serra; i un bon grup d'alumnes de curs DECA de la Universitat d'Andorra.

Andorra, amb vocació europeïsta

El cònsol lauredià va fer notar que la Càtedra de Pensament Cristià ja té al darrere una història «que comença a ser llarga» i que ha anat deixant un pòsit «d'enriquiment personal» a tots els que hi han assistit.

Per a Josep Miquel Vila, «fem el que fem perquè tenim una herència de creences que conforma el nostre comportament i el nostre pensament», i és per aquesta herència, a l'essència de la qual hi ha els valors cristians, que a Europa valorem els drets humans, el respecte per la persona humana i el respecte per la llibertat de pensament.

Mons. Vives va fer al·lusió a l'acord d'associació amb la Unió Europea que negocia actualment el Govern d'Andorra, un país «d'innegable vocació europeïsta». L'arquebisbe va parlar del moment fundacional de la Unió Europea, del qual s'han complert 60 anys, i va citar els arguments exposats pel Papa en el seu discurs davant dels líders de les nacions europees. Va destacar la importància de mirar més a fons la realitat d'Europa per redescobrir «la memòria viva d'aquell esdeveniment», en el fons del qual es troben els elements fonamentals de l'humanisme europeu.

I cal fer-ho de manera especialment acurada en aquest moment de conflu-

La jornada va tenir lloc a l'Auditori Rocafort de Sant Julià de Lòria.

ència de crisis diverses que dona el pretext a determinats sectors partidistes de posar en qüestió el projecte europeu. La paraula clau per a la construcció d'Europa continua sent «solidaritat», va considerar Mons. Vives, i «va posar la persona al centre de tot», com diu amb insistència el Sant Pare.

El que Europa deu al cristianisme

El Dr. Magalhães, amb la ponència *El mosaic cristià d'Europa i Occident*, va tractar del que «Europa deu al cristianisme», qüestió sobre la qual «hi ha dues posicions extremes: d'una banda hi ha qui propugna que tot el que s'ha fet a Europa ha estat malgrat la rêmora del cristianisme; i del costat oposat hi ha qui defensa que tot es deu al cristianisme».

És innegable que el cristianisme ha fet diverses aportacions a la configuració de la identitat europea. Una és

GABRIEL MAGALHÃES

«En la Santíssima Trinitat hi ha l'origen de la idea de llibertat a Europa»

GABRIEL AMENGUAL

«Cada ésser humà té un valor inherent, no negociable i no alienable»

«la idea de llibertat, i això no és un deute petit». Magalhães afirmà que en la Santíssima Trinitat hi ha «l'origen de la idea de llibertat que tenim a Europa, així com del concepte de diàleg com a capacitat de transformar la societat a partir del punt de vista de les diferents parts que la integren»; i ho il·lustrà amb diferents exemples: «Els Evangelis són un espectacle absolut de llibertat: Jesús proposa el seu missatge a tothom que el vol escoltar, però mai no l'imposa a ningú.» I va concloure que «la llibertat que propugna el cristianisme és una llibertat transcendental que consisteix a escollir dir sí o no a Déu».

La dignitat de la persona

El Dr. Amengual parlà de *La dignitat de la persona, essència de l'humanisme* i va precisar que no es referia al concepte d'humanisme com un mer corrent de pensament, sinó «com la manera humana de comprendre i conduir la vida i la convivència humanes».

Va tractar de la vigència del concepte de dignitat, els seus orígens i interpretacions en els diversos àmbits del coneixement, i la seva fonamentació racional, moral i social, per concloure que «si al llarg del segle XIX es poden observar progressos en el reconeixement de la dignitat humana de diversos grups i persones en situacions difícils, això mostra que el progrés en el reconeixement de la dignitat humana camina en paral·lel a la presa de consciència de les situacions humiliants i indignes de l'home».

»La dignitat de la persona significa que cada ésser humà té un valor inherent, no negociable i no alienable. Un

valor del qual és impossible desfer-se'n sense perdre la seva qualitat humana. Aquest valor, igual en tots, és anterior i superior a tota disposició social i a tot lloc o funció social. Però encara resta un llarg camí fins que aquest reconeixement arribi a tots els éssers humans».

El transhumanisme

El Dr. Torralba va parlar de *L'humanisme entre les cordes. Transcendir l'animalisme emergent i el transhumanisme*. Va resumir els principals corrents de pensament que posen en qüestió els fonaments tant de l'humanisme cristià com de les diferents formes d'humanisme que s'han donat al llarg de la història (proposades per Heidegger o Sartre), i que tenen en comú «el reconeixement de la dignitat sublim de l'ésser humà».

En el transhumanisme, la tesi fonamental és que mitjançant la tecnologia podem engendrar éssers humans amb unes capacitats que milloraran qualitativament allò que els humans som de manera natural. Un segon corrent crític amb l'humanisme és l'anomenat animalisme, que considera que la diferència qualitativa entre l'ésser humà i els animals no té cap justificació plausible, i a partir d'aquesta objecció qüestiona els raonaments antropològics que defensa l'humanisme. Va esmentar tres conceptes que permeten construir el discurs humanista: consciència, que vol dir capacitat d'autoavaluar-nos; llibertat, entesa com la capacitat d'autodeterminar-se, de fer de la vida un projecte personal; i transcendència, que suposa la capacitat d'interrogar-se pel que som i d'anar més enllà d'on som.

Barcelona

Anhel de justícia davant les noves realitats de sofriment humà

Cristianisme i Justícia celebra les II Jornades de Pensament, Fe i Justícia

Joan Andreu Parra
Barcelona

«Podríem pensar tot el segle XX com un segle de crisi civilitzadora. Però, ara estem xocant amb els límits biofísics del planeta.» El professor Jorge Riechmann va ser el convidat a «provocar» l'auditori jesuític en l'inici de les II Jornades de Pensament, Fe i Justícia que van celebrar-se a la seu de Cristianisme i Justícia els passats 30 de juny i 1 de juliol. I és ben cert que va fer-ho malgrat les resistències dels assistents a deixar-se aclaparar per un discurs on resultava complicat descobrir fissures per a l'esperança. Fins a 113 persones —la majoria pertanyents a l'equip de reflexió de Cristianisme i Justícia— es van inscriure a aquestes jornades amb l'objectiu d'«actualitzar el debat de la lluita per un món més just davant les noves realitats d'injustícia i la fe que ens mou», va anunciar el director del centre d'estudis, Xavier Casanovas. El delegat de Pastoral dels jesuïtes a Espanya, Álvaro Alemany, va recordar com aquest canvi de rumb que va imprimir el pare Arrupe a partir de la 32a Congregació General va provocar «ferides obertes i confrontació» en el si de la Companyia de Jesús i també la necessitat de revisar periòdicament el binomi fe-justícia. La tesi que va defensar Riechmann és que estem vivint temps de «ruptures, crisis i discontinuïtats entrellaçades» i que si no responem adequadament al que ell anomena la «Gran Prova», el curs invariable de la societat ens mena vers l'«ecocidi i el genocidi». El poeta i professor titular de Filosofia Moral de la Universitat Autònoma de Madrid argumenta que tot això —la crisi energètica, l'escalfament climà-

Riechmann, segon començant per l'esquerra, va posar l'exemple de les conseqüències desastroses d'un acte aparentment banal com el d'amuntegar pedres a les nostres costes en el context del turisme de masses.

tic, la desforestació i «desfaunació», els conflictes extractivistes— té unes arrels profundes que responen a una determinada cosmovisió.

Paradigmes culturals nous

Riechmann va mostrar la gran paradoxa de les nostres societats, que malgrat haver «acumulat coneixement en un grau incomparable, és com si tot aquest saber no servís per a res». En aquest punt, va anotar que per fer front a la crisi ecosocial cal abordar les cosmovisions: «El paradigma del creixement econòmic és la cosmovisió dominant i, a més, és invisible, d'aquí el seu èxit: actuem en el món segons l'interpretem.»

JORGE RIECHMANN
«Necessitem una modernitat alternativa i no prometeica, no fàustica i que sigui amiga de l'autocontenció»

JOSÉ LAGUNA
«El rostre del Déu de Jesús està conformat pel rostre de les persones sofrents»

La proposta de Riechmann és una «modernitat alternativa i no prometeica, no fàustica i que sigui amiga de l'autocontenció»: l'ecohumanisme —teoritzat pel filòsof polonès Henryk Skolimowski—, basat en un humanisme descentrat, «més enllà del nostre narcisisme com a espècie». Segons això, es tractaria —en línia amb l'encíclica *Laudato Si* del papa Francesc— de «tractar el món com un santuari. No com a éssers que se sentin fora o per sobre de la natura, sinó en simbiosi amb ella». Així doncs, «acollir l'estrany, cuidar allò fràgil, fer les paus amb la natura i acceptar-nos com els éssers mortals vulnerables que som», serien les divises d'aquest nou conjunt de valors.

Tallers-tertúlia

El format de la jornada de dissabte va ser més participatiu amb l'organització de quatre tallers-tertúlia —altres globalitzacions possibles, el feminisme i les cures, nova agenda i relectura dels Drets Humans, les espiritualitats sense Jesús— contrapuntats amb diferents testimonis (persones refugiades, experiències de cerca de justícia en realitats molt dures, els reptes de l'acció social, entre altres) i apunts socials i teològics. A les reflexions finals, el teòleg José Laguna va recordar que «el rostre del Déu de Jesús està conformat pel rostre de les persones sofrents». I va posar un exemple pràctic: «No és el mateix saber de Déu des d'un barri conflictiu que des de la placidesa d'una casa d'exercicis.» El president del patronat de la Fundació Lluís Espinal i delegat dels jesuïtes a Catalunya, Llorenç Puig, i el director adjunt de Cristianisme i Justícia, Jaume Flaquer, van cloure les jornades.

«Actualitzant el diàleg entre la fe i la lluita per un món més just», va ser el títol de les Jornades a les quals van assistir persones vinculades o simpatitzants de la Companyia de Jesús de tot Espanya.

Madrid

El 70% de les llars no ha notat la recuperació econòmica

Estudi de la Fundació FOESSA sobre la desprotecció social i les estratègies familiars

Redacció
Madrid

Tres anys després de l'inici del nou cicle econòmic, el 70% de les llars no ha percebut que els efectes de la recuperació econòmica els hagin arribat. En el cas de les llars sota el llindar de la pobresa, només un 9% percep que la recuperació econòmica hagi millorat les seves condicions de vida. Aquesta és una de les principals constatacions que la Fundació FOESSA posa sobre la taula en l'informe *Anàlisi i perspectives 2017. Desprotecció social i estratègies familiars*.

Les dades presentades procedeixen d'una enquesta realitzada per FOESSA el primer trimestre d'enguany a més de 1.300 llars repartides per les 17 comunitats autònomes per conèixer els canvis que la recessió dels anys 2007-2013 ha generat a les llars espanyoles i en quina situació es troben per afrontar el període de recuperació.

L'enquesta assenyalava que només el 27% de les llars està experimentant els efectes de la recuperació econòmica i que l'evolució en les condicions de vida no és tan positiva com caldria esperar. Les llars que menys perceben els efectes del nou cicle econòmic són aquelles que més van patir els efectes de la crisi.

Els resultats de l'enquesta constaten que la meitat de les famílies (50,1%) tenen una «xarxa de seguretat» (capacitat per afrontar situacions adverses futures) que és pitjor que en la situació precisi, mentre que per al 42,3% es mantindria igual i hauria millorat per al 7,6%.

Els aspectes que han empitjorat en més de la meitat de les llars són les capacitats d'estalviar, de resistir una nova crisi econòmica, de fer front a una reforma necessària del seu habitatge o d'arribar a fi de mes.

En quatre de cada deu llars han empitjorat la capacitat per fer front a necessitats de salut no cobertes pel sistema nacional de salut, per pagar reforços educatius als fills, per afrontar el pagament de rebuts energètics i per garantir una estabilitat laboral dels membres de la llar i uns ingressos estables.

Segons l'informe, aquest empitjorament ha portat les famílies a prendre una sèrie de decisions durant els darrers anys que les ubiquen en un escenari diferent a l'hora de poder afrontar les contingències actuals. FOESSA divideix en tres blocs les estratègies que han pres les famílies: reducció del consum energètic, acceptació de condicions laborals poc desitjables i reducció de despeses en el pagament de l'habitatge.

Centre de repartiment d'aliments de Càritas.

La solidaritat de la família i els amics

L'informe investiga quins són els components bàsics de la xarxa de protecció amb què compten les llars a la postcrisi per afrontar el futur i assumir possibles canvis concrets en les condicions de vida.

Per dur a terme aquesta anàlisi es defineixen tres indicadors que descriuen les fortaleses i febleses de les llars espanyoles a través dels recursos amb què compten per afrontar les conseqüències de la gran recessió: l'Indicador de Recursos Propis de la Llar (IRPL), l'Indicador de Suport de la Família i Amics (ISFA) o l'Indicador de Suports Formals i Institucionals (ISFIE).

Com explica el director del Comitè Tècnic de FOESSA, Francisco Lorenzo, «dels tres cercles de seguretat, els recursos propis de la llar es trobarien en la situació més gran de feblesa. La família i amics es consideren en aquest moment com el gran compensador d'aquesta feblesa. El cercle de suports més formals es trobaria més fort per a aquelles llars en millors condicions de recursos propis i a la inversa en pitjor situació per a les llars més febles».

En paraules del director tècnic de FOESSA, hi ha el risc d'acostumar-nos a la precarietat, «i així ho reflecteixen les nostres previsions, ja que quan se'ns pregunta per les nostres expectatives

FRANCISCO LORENZO

«Els sectors més vulnerables perceben que la participació política i social no és útil per millorar-ne les condicions de vida»

SEBASTIÁN MORA

«No ens podem resignar a la pobresa com una cosa natural»

sectors més vulnerables de la societat els que perceben que la participació política i social no és una via útil per millorar-ne les condicions de vida: per al 75,6% votar no serveix, per al 56,9% no serveix associar-se i per al 61,2% no serveix la mobilització».

Per al secretari general de Càritas, Sebastián Mora, «aquest informe vol ser un exercici de memòria davant de l'oblit i invisibilitat, una acció de crítica social davant de la realitat que ens mostra l'informe i una crida a la col·laboració en la lluita contra la pobresa, perquè no podem resignar-nos a acceptar el que és intolerable». «S'està produint —va afegir— un "empobriement de la pobresa". Vam dir, durant aquests darrers anys, que la pobresa s'havia fet més extensa, intensa i crònica. Hem aconseguit estabilitzar-ne en certa mesura l'extensió. Però, això no obstant, veiem com la intensitat i la cronicitat no s'afebleix. Però nosaltres estem convençuts que es pot canviar la realitat, que podem transformar-la. No ens podem resignar a la pobresa com una cosa natural.»

Pel que fa a això, va recordar que «a Càritas, ahir, avui i sempre, a la precisi, la crisi i la postcrisi, hem estat i estarem amb les persones empobrides, perquè volem ser part de la solució contra la pobresa», i va convidar «totes les persones a ser part de la solució contra la pobresa».

d'aquí a 5 anys, el 47,1% creu que estarà igual; i tan sols el 19,9% creu que millorarà la situació econòmica de la seva llar. Un 26,4% de la població entrevistada creu que empitjorarà».

Pel que fa a la desconfiança en la participació social i política com a estratègia de millorar la realitat, «són els

Punt de vista

Agustí Borrell

Vicari general dels Carmelites Descalços

Servidors, no prínceps

El dia 28 de juny passat, el papa Francesc va crear cinc nous cardenals. El col·legi dels cardenals és una institució peculiar, que durant molt de temps ha estat vista com un cercle de poder dins de l'Església i especialment al Vaticà. Tradicionalment els cardenals eren anomenats *prínceps*, un títol amb connotacions d'autoritat i de prestigi, més propi del món de la política civil que no pas de la vida eclesial.

Durant la celebració, el Papa va dir als nous cardenals: «Jesús no us ha cridat pas perquè us convertiu en *prínceps* en l'Església, perquè us assegueu a la seva dreta o a la seva esquerra. Us crida a servir com ell i amb ell.» El papa Francesc, amb sen-

zillesa i amb claredat, convida a centrar sempre la mirada en Jesús. Alguns dels seus gestos poden semblar una novetat i un trencament amb la tradició, i en realitat són simplement un retorn a l'Evangelí.

Els noms concrets dels cinc nous cardenals i les seves biografies encaixen perfectament en aquest estil evangèlic que Francesc està imprimint amb coratge a l'Església. Tots ells són bisbes «de perifèria», de llocs ben diferents, que tenen en comú una presència minoritària o difícil del cristianisme: Jean Zerbou de Mali (Àfrica), Louis-Marie Ling Mangkhankhoun de Laos (Àsia), Gregorio Rosa Chávez de San Salvador (Amèrica Llatina), el carmelita descalç Anders Ar-

borelius d'Estocolm (Suècia), i l'arquebisbe Joan Josep Omella de Barcelona. Sí, també de Barcelona és pot dir que actualment és una zona on el cristianisme no és predominant, si bé hi té més presència i més força de la que sembla.

La tria dels nous cardenals és un bon exemple de la manera suau i decidida amb la qual Francesc està duent a terme una veritable renovació de l'Església, destinada a durar. No canvia de cop les estructures, una tasca sempre difícil i polèmica, sinó que posa en els llocs importants persones amb un nou estil, disposades i acostumades a servir i no a ser servits. Aquest és el camí de Jesús, el del servei i no el dels honors.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

L'única missió de l'Església

A la meua biblioteca hi ha un llibre al qual recorro en diverses ocasions. Es tracta de *Meditació sobre la Iglesia*, d'Henri de Lubac, bon professor de teologia i que, al cap dels anys, fou creat cardenal. Passava un tràngol difícil de la seva vida. La jerarquia li havia fet retirar un llibre d'estudi i, alhora, li havia prohibit l'ensenyament de la teologia. Un gran disgust!

Hom podria pensar que el professor, sentint-se ofès, se si-

tuaria en una actitud crítica vers l'Església. Va succeir el contrari. L'investigador va escriure un llibre profund i afectuós envers l'Església. El disgust es convertí en un meravellós elogi de l'eclesiologia.

Un punt notable d'aquesta obra teològica es troba en el capítol «El sacrament de Jesucrist». «L'edifici de l'Església amenaça ruïna, si no és Jesucrist el seu Arquitecte i si l'Esperit Sant no és el fonament de les pedres

vives amb què està construïda.» Afegeix: «No té cap bellesa, si no és l'arbre, l'arrel del qual és la Passió de Jesucrist.»

«L'Església —afirma el teòleg— té l'única missió de fer present Jesucrist als homes. Ha d'anunciar-lo, mostrar-lo, mostrar-lo i donar-lo a tothom. La resta són... afegitons. Nosaltres sabem que no pot deixar de complir la seva missió. És i serà sempre, amb tota veritat, l'Església de Crist... Però, cal que el que és ella en si mateixa, ho sigui també en els seus membres.»

El fil conductor del llibre rau en un cas que presenta. El seu cas. Diu que si alguna vegada estàs dolgut amb l'Església i et ve un altre que també n'estigui, li has de saber dir: l'Església encara és la millor institució del món.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Primeres comunions

Actualment, penso que no posem prou constància en la preparació espiritual per a aquest moment. Com que l'ambient inclina a fer regals, organitzar festes i estrenar vestits costosos, n'arribem a ignorar el contingut espiritual. El comerç i les agències s'encarreguen que ningú no s'oblidi de gastar. Consumir fora mida ofega el contingut, el creixement i el profit que el sacrament ha d'atorgar. Lamento que contemplem aquest costum com el més natural del món. N'hi ha que no van batejar els fills però, quan arriba l'hora, per no entristir-los, com que veuen els companys que fan la Primera Comunió, i que celebren festes i reben regals, no tenen cap inconvenient que els seus passin per aquests ritus. Altres organitzen primeres comunions laiques (*sic*).

Tingueu en compte que, als que s'apropen a combregar, ningú no els demana cap certificat que hagin fet la Primera Comunió. En alguns casos, algun noi fervorós ha anat a combregar per pròpia iniciativa i després els pares s'han lamentat que ha combregat sense haver fet la Primera Comunió. Sempre he preguntat si sabia què era l'Eucaristia, com que m'he vist involucrat en algun cas, si m'han dit que sí, he contestat: «Ho sento per vosaltres, perquè no podreu organitzar cap xou.»

Altres no es preocupen gaire. Estan acostumats a complaure els fills. Sigui com sigui, no els farà cap mal i, en canvi, s'hi lluiran. Van a la catequesi i ells mateixos ajuden a organitzar la celebració.

La Primera Comunió, generalment, resulta ser l'última.

Conec famílies d'avui que s'esforcen per preparar els seus fills per a aquest gran moment. Que posen tota la constància a allunyar l'infant de l'interès pels regals. Comprenen que l'inici en aquesta vida significa, exigeix, que ha de millorar la dels progenitors. Es plantegen, amb motiu de l'acte, l'impacte que ha de tenir en la seva vida espiritual. Volen corregir-se i van a confessar els pecats per rectificar la manera d'actuar en un futur.

Fa temps, la Comunió primera es rebia als 14 anys. Pius X va animar a rectificar, i es va anar aconseguint a poc a poc. La meua família, que assistia a la missió parroquial del poble, per ser fidel als desitjos del Papa, va comprar un vestit nou senzill a la seva filla. No estàvem per a despeses, però sí per a la fidelitat als desitjos de l'Església. I la meua germana va fer la Primera Comunió i va conservar aquesta pràctica fins a la mort. Després de 70 anys, la gent del lloc encara recorda l'exemple que la família del cap d'estació de Pozaldez havia donat als veïns.

L'home és un animal festiu. Cap altre no és capaç de celebracions. Ara bé, molts creuen que no hi ha festa sense malbaratar. I, amb motiu de la Primera Comunió, organitzen l'acte de manera que els regals, les despeses i el soroll ofeguen el goig íntim.

Seria oportú organitzar festes amb motiu del final d'un cicle escolar, amb tota la pompa que es vulgui donar a l'acte, i així tots contents.

GEOGRAFIA SAGRADA DE CATALUNYA

Santuari de Puiggraciós

Josep Maria Mallarach
Consultor ambiental

El santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós, emplaçat dalt del turó homònim, es troba al terme del Figaró-Montmany, al Vallès Oriental. La devoció a la Verge d'aquest puig agraciat es remunta a uns sis segles enrere, i té l'origen a la parròquia romànica de Sant Pau de Montmany, que es troba a poca distància. A partir de la construcció d'una bella imatge gòtica de la Mare de Déu, dempeus, alletant el Nen Jesús, comencen les processons que, des de l'església de Sant Pau, s'adrecen fins al cim de Puiggraciós, un lloc de grans vistes, òptim per beneir el terme. I fou dalt del cim de la gràcia, i no pas a la parròquia, on, a mitjan segle XVII, es va construir la petita capella per a la Verge. La devoció a la Mare de Déu de Puiggraciós va arrelar fins al punt que, l'any 1701, es va decidir construir l'actual santuari marià, amb una casa per a l'ermità.

Durant dos segles, el modest santuari va dependre de la parròquia de Montmany, fins que el 1910, el rector decideix traslladar-hi la seu parroquial davant l'estat de ruïna que amenaçava l'església de Sant Pau. El 1973 s'hi va instal·lar una petita comunitat de monges benedictines, procedents del monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona. Des d'aleshores, la modesta comunitat monàstica custodia el santuari, i manté una presència diària de pregària i d'acolliment —a la seva petita hostatgeria— seguint la regla benedictina.

El Puiggraciós té unes vistes esplèndides, que abasten gran part del Vallès; permet albirar, per una banda, el Montseny i, esbiaixats, les alteroses i feréstegues cingleres de Bertí. Un lloc idoni per contemplar de nit, no sols la munió de llumenetes que encatifen la plana vallesana, sinó «la germana lluna i els estels», recordant les paraules de sant Bonaventura, aquell gran savi franciscà: «Per a qui té l'esperit i el cor purificats per la gràcia de Déu i la santedat de vida, totes les coses manifesten la presència del seu Creador.»

Per accedir a Puiggraciós s'hi pot anar amb tren (Renfe), baixant a l'estació de la Garriga, o amb autocar (Sagalés) fins a l'Ametlla del Vallès, des d'on es pot agafar algun dels camins que hi menen. Si es va amb cotxe, per l'autovia C-17, cal sortir a l'Ametlla del Vallès, des d'on parteix el vial d'accés al santuari. Sempre que sigui possible, però, recomanem pujar-hi a peu, reposadament, per viure i gaudir serenament de tot allò que un camí de pelegrinatge, fet a consciència, sempre ofereix.

TRADICIONS GASTRONÒMIQUES

La carxofa és depurativa del fetge

La carxofera o escarxofera (llat., *Cynara scolymus*; cast., *alcachofa* o *alcarchofa*) és una hortalissa que dos mil anys enrere ja gaudia d'un enorme prestigi, especialment en la cuina romana, car els antics romans la solien menjar ben laminada i adobada (a guisa de *carpaccio*) i, també, els plaïa molt menjar el cor de la carxofa tendre amanida amb oli del bo i amb vinagre i, sobretot, apreciaven moltíssim menjar els cors de la carxofa tendra acompanyats de cargols. La carxofa és una hortalissa derivada del card formatger que, conreat des de molt antic a les hortes, al llarg dels anys ha anat millorant i afinant-se com a hortalissa tant, que actualment, les carxofes produeixen unes capses molt saboroses i riques en fibra.

La carxofa és una hortalissa molt agraçada en minerals com ara el magnesi, el calci i el potassi i és, alhora, una planta remeiera molt eficient per a guarir les malalties del fel car la *cinarina* continguda en la carxofa augmenta la producció de la bilis, essent avui la principal hortalissa depurativa del fetge puix que conté inulina, una substància de gust molt amarg que incentiva la digestió dels greixos i que s'ha mostrat força eficaç per rebaixar els nivells de

glucosa, àcid úric i colesterol.

Tot i el prestigi que assolí la carxofa en la cuina de la Roma imperial, aquesta hortalissa no penetrà en la cuina hispana fins ben entrat el segle XV. Cal assenyalar que hi ha moltes maneres de preparar-les. Per exemple, són especialment gustoses les carxofes cuites a la brasa, ben oliades. Una altra manera de guisar-les és netejar bé les carxofes i treure'n les parts més dures i posar-ho

Actualment es conreen una gran varietat de carxofes, essent una de les hortalisses més apreciades per la cuina mediterrània

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins de Catalunya

en maceració amb suc de llimona i, al cap d'una estona, posar dins de l'ull de cada carxofa una bona picada d'all i julivert i, seguidament, introduir-les al forn, amb el foc ben viu, dins d'una cassola de fang amb ceba trinxada i oli d'oliva, fins que les escarfoxes s'estovin i es vagin coent. Finalment, quan són cuites, es posa una mica de mantega damunt de l'ull i es salpebren i, llavors, es col·loquen de bell nou al forn, mig quart més, i llavors queden llestes per ser servir-les a taula.

En la dieta conventual era molt apreciat el bacallà amb carxofes guisat a la caputxina. Semblantment, també era molt plaent als religiosos les carxofes amb pèsols estofats i, sobretot, els agrada molt el «*Platillo de carxofes*»

Actualment es conreen una gran varietat de carxofes: l'escarfoxa blanca de Tudela, les carxofes italianes de la Toscana, les franceses del Rosselló i de la Provença i, sobretot, les carxofes de Benicarló i del Baix Llobregat, essent una de les hortalisses més apreciades per la cuina mediterrània, especialment les del Prat de Llobregat.

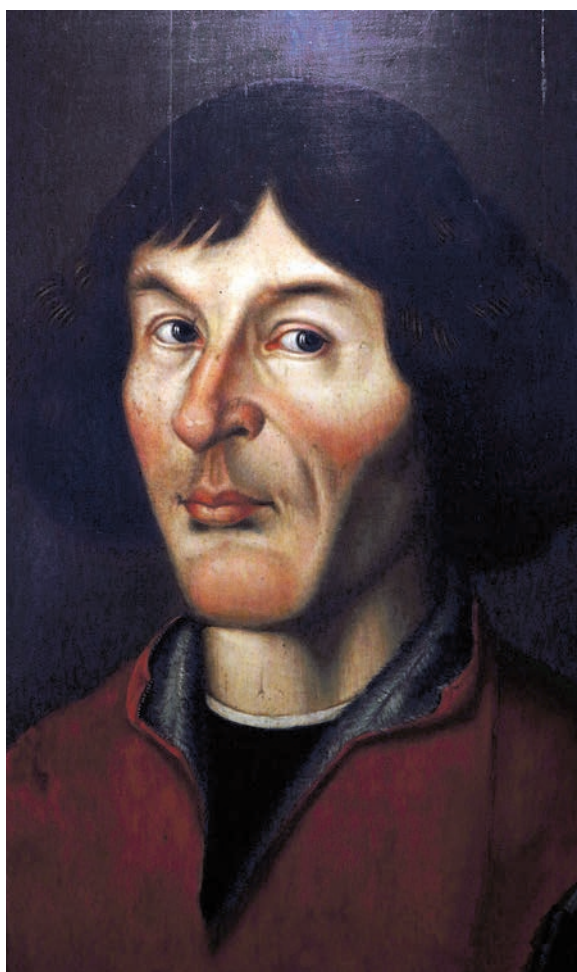
A l'article vinent us vull parlar sobre la destacada presència dels bolets en la cuina pairal i monàstica.

HOMES DE FE I CIÈNCIA

Nicolau Copèrnic, el gran innovador

Molts ignoren que l'autor de la «revolució copernicana», que canvià de lloc el centre del cosmos, era simplement un sacerdot. Fou la gran innovació astronòmica del segle XV. Va néixer a Polònia, a la ciutat de Torun (1473-1543). Se li morí el pare quan tenia 10 anys i el seu oncle, bisbe, s'encarregà de la seva educació. Estudià matemàtiques a Cracòvia i després dret, medicina, grec i filosofia a Bolonya. També treballà d'assistent de l'astrònom Domenico de Novara. El trobem el 1500 explicant matemàtiques i astronomia a Roma i a l'any següent era ordenat sacerdot. Prengué la canongia que el seu oncle li havia aconseguit a la catedral de Frauenberg. És aquí on passà la major part de la seva vida, ocupant-se del càrrec i també d'exercir la medicina. De la diòcesi de Frauenberg hagué d'ocupar-se'n un temps a la mort del bisbe, fent-hi d'administrador.

Però aquestes moltes ocupacions no li impediren de mantenir el seu interès per l'astronomia. S'havia llegit quan era jove l'*Almagest* de Ptolemeu i les obres dels pitagòrics i d'Aristarc de Samos. I, en les seves reflexions, veié que si s'adoptava la postura d'Aristarc, que posava el sol al centre, i no la dels cercles defe-

Retrat de Nicolau Copèrnic al Museu de Torun (Polònia).

L'autor de la «revolució copernicana», que canvià de lloc el centre del cosmos, era simplement un sacerdot

rents de Ptolemeu, se simplificava molt el «sistema del cel».

El 1509 ja va escriure un opuscle explicant-ho: *De hypothesis motuum coelestium a se constitutis commentariolus*. Només circulà entre amics i no arribà a publicar-se. Era el germen de la seva gran obra *De revolutionibus orbium coelestium* que l'ocupà durant 25 anys. Però, un cop escrita, no es decidia a publicar-la. Li feia por la possible reacció de l'Església davant del fet de col·locar el Sol al centre i no la Terra. No n'hi va haver prou que un admirador seu, J. A. Widmanstadt el 1530 li digués que el papa Climent VII, a qui havia fet arribar un

resum de l'obra copernicana, no hi tenia res a dir. Com tampoc el fet que el cardenal de Capua, Nicolaus Schönberg, li demanés la publicació del llibre (probablement a instàncies del mateix Climent VII). Copèrnic temia que algú el tractés d'heretge perquè, segons la Bíblia, sembla que és la Terra el centre de l'univers.

No és fins al 1539 que es decideix. Un jove luterà de 25 anys, Rheticus de nom, professor de matemàtiques i astronomia, creu en la veritat del sistema heliocèntric copernicà i es decideix a intervenir. Vol convèncer el nostre autor de publicar l'obra. L'intent fa que per fi Copèrnic en faci un informe que es publica el 1540, amb el títol de *Narratio prima*. I com que l'edició d'aquest opuscle té èxit, s'acaba venent la resistència de l'autor i el 1542 Rheticus pot endur-se el gros volum, gairebé arrencant-l'hi de les mans, cap a la impremta de Nuremberg, bo i encarregant-se de l'edició el teòleg protestant Andreas H. Osiander. Al cap de poc, Copèrnic cau malalt, i quan li porten el primer exemplar imprès de la seva obra, al maig del 1543, no pot ni fullejar-lo, està delirant i al cap de poques hores finava.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

LA LITÚRGIA LLAMINERA

La Quaresma:
els bunyols i la crema

Entre el 4 de febrer i el 10 de març s'escau Dimecres de Cendra, inici de la Quaresma, temps penitencial, de dejuni i d'abstinència. Durant quaranta dies el bunyol —brunyol amb r per als empordanesos— serà el rei de la rebosteria, l'amo dels dimecres i els divendres, que solen ser els dies que forns i pastisseries de casa nostra en fan en gran quantitat i els situen d'oferta.

De bunyols, de l'afegit del bunyol, pot posar-s'hi moltes coses, farcir-los amb bacallà, xocolata, carabassa (com fan a la Marina Alta), ceba, cigrons... però els genuïns de Quaresma són els que es consumeixen entre Dimecres de Cendra i Dijous i Divendres Sant i estan fets d'ous, farina, llevat i algun extracte aromàtic, simplement, o competint amb els farcits de crema, tots ensucrats per fora, massa de forma indefinida, irregular, sense cap eix de simetria; ni falta que li fa, perquè la gràcia del bunyol està justament en això: que cap forma coneguda pugui identificar-se en la forma de qualsevol bunyol.

La Quaresma a la pastisseria és l'època del bunyol durant quaranta dies, encara que els aparadors dels establiments, des de la meitat de la

La Quaresma a la pastisseria és l'època del bunyol durant quaranta dies

Quaresma, ens comencen a oferir les mones que monopolitzaran la rebosteria de la Pasqua.

Sempre enmig de la Quaresma, alguna vegada recent començada, d'altres a punt d'acabar-se, hi ha la solemnitat de Sant Josep, un dia que abans es deia que «trencava la Quaresma» perquè, fins i tot en èpoques rigoro-

ses en què els pobles per Quaresma suprimien el ball del diumenge, per Sant Josep l'obrien i el celebraven. Sant Josep té les seves postres particulars.

La crema de Sant Josep són les postres genuïnes de cada 19 de març. És una crema, l'original sense cremar, d'origen medieval, de la qual tenim referència al segle XIV, feta amb rovell d'ou, midó, canyella i pell de llimona. En temps modern, el midó ha estat reemplaçat per la farina de blat de moro i avui fins i tot venen ja en pols tot el preparat per fer la crema de manera instantània.

Avui el sucre cremat recobrint la crema, el que se'n diu crema catalana, ha desplaçat la crema de Sant Josep tradicional, sense sucre cremat, i es menja en qualsevol àpat, que ni cal que sigui en una celebració, però molta gent recorda que abans l'únic dia de l'any que hom menjava crema era el dia de Sant Josep.

Joan Pallarès-
Personat
Historiador

L'ESPERIT NO FA VACANCES

Pastoral sobre quatre rodes

Aviat farà sis anys que amb un dels meus germans buscàvem un pis per viure a Barcelona; ell es va quedar sol i jo tenia dificultats per pujar les escales del pis que tenia a Badalona. En aquells temps, l'oferta de pisos a l'Eixample barceloní era molt gran, de manera que era possible triar i regatejar preus i condicions tantes vegades com necessitèssim.

Finalment vam elegir un pis de l'Eixample que tenia la porteria a 20 metres de l'ascensor del metro (L1). Això em permetria anar a Santa Coloma de manera ràpida. Des de la sortida de la parada Santa Coloma fins a la parròquia hi ha un trajecte que vaig poder fer a peu —si els meus genolls ho permetien—, fins que arribà el moment d'haver de fer les tornades a Barcelona amb taxi.

Des de llavors truco a una companyia de Badalona que ofereix un bon servei, fins al punt que m'han declarat 013, que vol dir que soc bon client. Demano que el cotxe m'esperï a la cruïlla de l'avinguda Santa Coloma amb el carrer de la Cultura. Vet aquí que un dia, ara farà dos anys, que plovia a bots i barrals, vaig demanar que el cotxe anés fins al carrer Cultura 28 (seu de la parròquia de Sant Joaquim). El taxista, bon observador, va llegir el car-

Es posà molt content tot dient que un company seu taxista tenia necessitat de parlar amb un capellà

tell «Parròquia de Sant Joaquim» i, tan bon punt vaig pujar al cotxe (sempre viatge al costat de taxista), va preguntar-me si jo era sacerdot. En dir-li que sí, es posà molt content tot dient que un company seu taxista tenia necessitat de parlar amb un capellà.

Li vaig donar el telèfon parroquial i, al cap d'un parell de dies, vam trobar-nos. I han seguit altres trucades... amb tot tipus de problemes... Fins a arribar el moment, ara farà mig any, que vaig batejar la filla de tres anys d'una parella de fet que creia que, com que no estaven casats per l'Església, no podien batejar els fills. Va ser una festa molt significativa, plena d'esperança per a la parella. Aquesta setmana he beneït a l'església una parella que creien que mai no ho podrien fer. Ells pensaven que no era possible perquè ella (casada civilment) estava divorciada i tenia una filla de 6 anys. Ell, el taxista, era solter i bon creient.

Va ser una celebració preciosa i ben preparada. La noia va entrar al costat del seu pare i de la seva filla... Tot molt emotiu i autèntic. En privat, els vaig demanar permís per poder fer aquest escrit i me'l donaren, amb la condició de no posar-hi els seus noms.

Dono gràcies a la Providència divina per poder gaudir de fets com aquests.

Alfred Matas
i Pericé

Sacerdot diocesà
Barcelona

alfred.matas@hotmail.com

En la nostra ruta per la Noguera visitem alguns dels temples més representatius d'aquesta extensa comarca de Ponent. Si l'any passat vam descriure les esglésies de la ciutat de Balaguer, aquest estiu recorrem altres poblacions que preserven edificis religiosos esplèndids però no sempre prou coneguts, molts dels quals van ser fundats a l'edat mitjana pels poderosos comtes d'Urgell.

La Noguera (III)

Façana neogòtica de Santa Maria.

El retaule barroc del Roser.

PONTS

Santa Maria

La vila de Ponts es troba en una fondalada, allà on el Segre, alliberat del massís pirinenc, tot d'una dibuixa un colze i es desvia cap a ponent. A la banda que mira més cap al riu, gairebé a un extrem de la població, s'alça la parròquia de Santa Maria. La façana té un aire imponent i és d'una simetria calculada fins al mil·límetre com només ho pot ser l'arquitectura neogòtica. El campanar, també del mateix estil, és fornit i grandios. No podem deixar d'associar aquesta arquitectura neogòtica de traços perfectes amb un ambient metropolità, però n'hi ha prou de fer un cop d'ull a l'entorn més immediat, o al niu de cigonyes que corona el campanar, per comprovar que la gran ciutat queda molt lluny.

Mn. Jaume Majoral, rector de Santa Maria, ens rep amablement i ens convida a entrar a l'església. Ens trobem dins d'una nau medieval, gòtica, encara

que reformada al segle XIX, i de parets d'aspecte força massís. Com passa sovint amb el gòtic a casa nostra, estem davant d'una sola nau d'una amplada considerable. Pensem que aquest espai únic sense particions físiques de cap mena ha d'ajudar d'alguna manera durant les celebracions litúrgiques també ha d'ajudar a reforçar la unió de la comunitat de fidels.

Amb Mn. Jaume anem avançant cap a l'absis i a banda i banda de la nau anem passant altars laterals dedicats, entre d'altres, a sant Josep, la Immaculada o la Mare de Déu de Montserrat. Arribem finalment davant mateix del presbiteri, de caire modern. Una imatge de la Mare de Déu, la titular de la parròquia, presideix l'espai, però nosaltres ens fixem sobretot en les pintures que decoren les parets, que són obra del conegut pintor Lluçà Navarro. Amb els seus característics trets esquemàtics i alhora provistos de caliu i tendresa l'artista va plasmar tot un seguit de personatges que veneren amb serenor la Mare de Déu: a l'esquerra sants i

santes de tots els temps; a la dreta, representants de la comunitat cristiana com ara una família de pagesos, un frare, un sacerdot i el bisbe d'Urgell, tots ells encapçalats pel papa Pius XII, a la seu de Pere en el moment que es van realitzar les pintures; finalment, envoltant la imatge, uns àngels i les tres persones de la Trinitat.

Però la joia artística més important

Santa Maria té una sola nau gòtica d'una amplada considerable

Els Amics de Sant Pere van restaurar el monument i el van treure de l'oblit

de la parròquia de Santa Maria de Ponts, com ens fa saber el rector, es troba a la capella baptismal. Quan Mn. Jaume obre la reixa i els llums d'aquest espai, quedem sorpresos davant d'un gran retaule barroc ple de figures en relleu i amb la policromia i el daurat del pa d'or perfectament conservats. El rector ens diu que és el retaule del Roser, i que data del segle XVII: «És molt semblant a un altre retaule de la mateixa advocació que hi ha a Agramunt, i és segur que tots dos van ser elaborats al mateix taller, probablement a Manresa. Té un gran valor artístic». Ens estem una estona admirant les escenes de la vida de Jesús i la Mare de Déu, totes elles d'una vivacitat sorprenent. El conjunt, per la seva opulència, és clarament barroc, però encara manté un equilibri reposat més propi del Renaixement.

Ens fixem que alguns dels relleus que es troben a menys alçada estan escapçats. Mn. Jaume ens informa que l'any 1936 el retaule es va salvar *in extremis*: «En esclatar la guerra un grup revolucionari de fora va entrar

Eduard Brufau

ITUALS PER CATALUNYA

a l'església i es va posar a destrossar l'altar començant per les figures que tenia més a l'abast. Però just en aquell moment uns quants veïns de Ponts els van convèncer perquè els deixessin a ells la feina de destruir el retaule, ja que eren del poble. Els altres se'ls van creure i així que van ser fora van tapiar tota la capella. D'aquesta manera es va salvar el retaule del Roser.»

Sortim de l'església amb el bon regust d'aquesta descoberta barroca. Abans d'emprendre la pujada fins a l'altre gran temple de Ponts, la canònica de Sant Pere, Mn. Jaume ens porta a la part posterior de l'església, on hi havia hagut el cementiri vell. Des d'aquest indret ens assenyala l'antic absis romànic, que no es va arribar a acabar mai. Té una rusticitat impactant que es troba als antípodes de l'ornamentació del retaule de Roser. L'església de Santa Maria aconsegueix integrar tots aquests elements que són tan diferents.

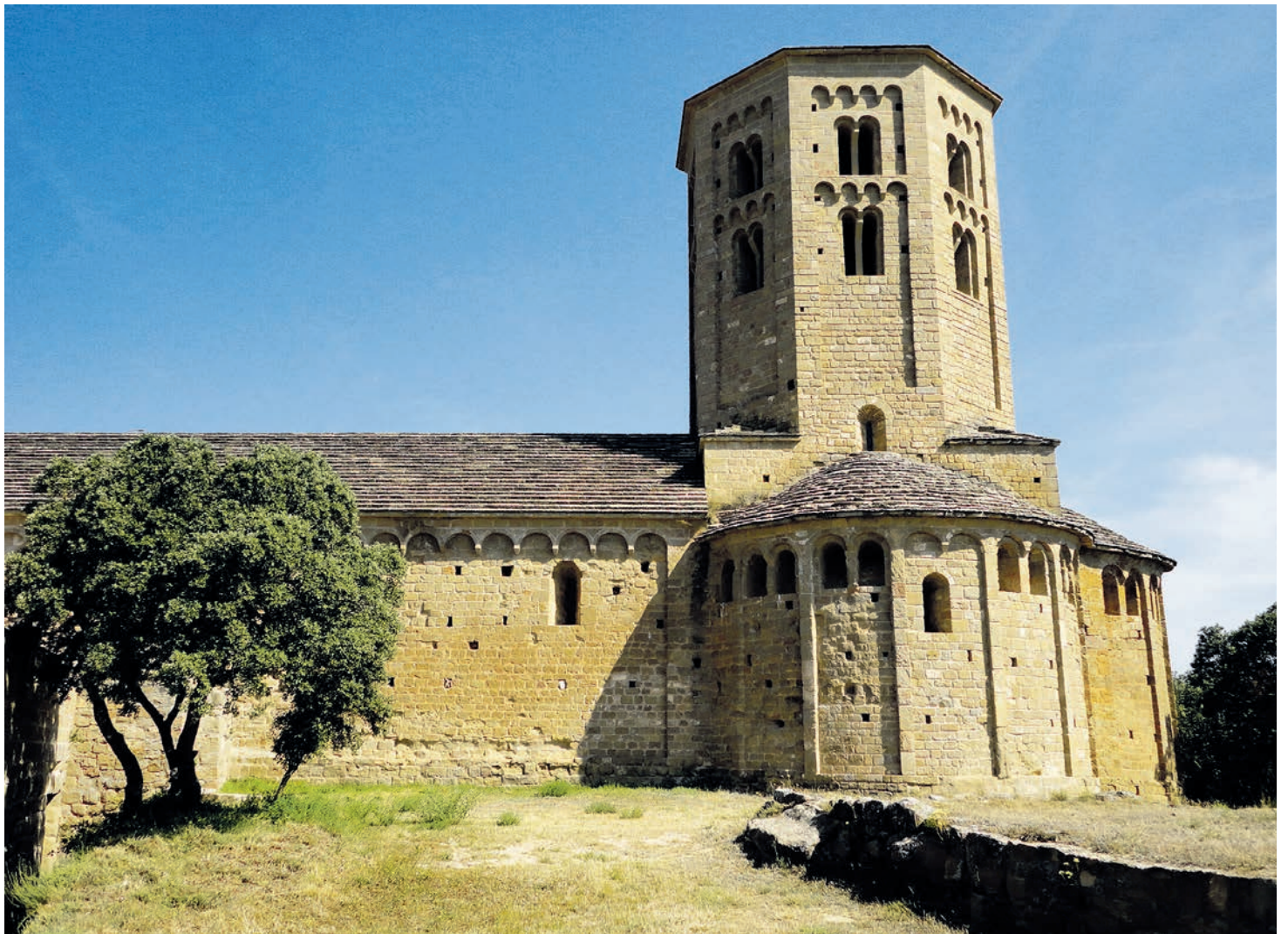
Canònica de Sant Pere

Dalt d'un turó, al costat de les restes de l'antic castell, la canònica de Sant Pere domina tot Ponts i la vall del Segre mitjà. El primer que veiem d'aquesta construcció romànica d'estil llongobard és el cimbori, imponent i sobri al mateix temps. Les seves finestres dobles semblen una multitud d'ulls que vigilen amb atenció el caminant que s'acosta i li escruten el cor. El monument és d'una gran austeritat, i la presència d'algun sepulcre a tocar del mur més aviat sembla una concessió a l'alegria mundana.

A part de Mn. Jaume ara ens acompanyen en aquesta visita la Maria, feligresa de la parròquia, i el Josep, membre dels Amics de Sant Pere, associació que va restaurar el monument i el va treure de l'oblit fa més de quaranta anys. Els nostres amfitrions ens ensenyen fotografies antigues de l'estat ruïnós de l'església, amb el cimbori gairebé desaparegut i la volta enfonsada. Ja no es van poder salvar la majoria d'altres dependències de l'antiga canònica, com ara el claustre, però almenys l'església, fundada pels comtes d'Urgell al segle XI, va recuperar l'antiga esplendor.

Quan amb els nostres guies entrem a l'església ens adonem que l'austeritat exterior també impregna tot l'interior. En aquesta nau única l'arquitectura romànica assoleix el màxim despullament; hi cerquem algun indicatiu de decoració, ni que sigui algun relleu o una sanefa cisellada, però la recerca és en va; el temple ni tan sols té columnes amb capitells on els picapedrers poguessin fer volar la imaginació. Suposem que al llarg dels segles que Sant Pere va acollir una comunitat de canonges l'església devia contenir imatges i retaules, però la comunitat i els seus béns van desaparèixer per sempre més amb les desamortitzacions liberals del segle XIX.

De tota l'església ens atrau especialment la bellesa de la zona del presbiteri: l'absis amb les seves tres delicades absidioles, la cúpula que fa de base del cimbori i, finalment, l'altar de pedra, so-

La canònica de Sant Pere té un cimbori imponent.

L'absis, amb l'altar de pedra i la creu de fusta.

bre del qual penja una creu de marqueteria. Les peces de fusta de tons diferents dibuixen la figura d'un Crist d'inspiració romànica, l'única nota de color càlid en tota l'església. En qualsevol altre temple passaria fàcilment desapercebuda, però en aquest interior, marcat per l'austeritat absoluta, la modesta creu de fusta és el centre de tot. Així que s'hi entra la mirada del fidel no pot evitar quedar-hi clavada. Aquí tot gira al voltant de la creu de Crist.

Mn. Jaume ens fa saber que des que es va restaurar, la canònica de Sant Pere acull de tant en tant cerimònies religioses: «És habitual que s'hi celebrin casaments, tant de persones de Ponts com d'altres pobles, perquè la bellesa de l'edifici i del lloc són impressionants. A més, cada primer de maig els Amics de Sant Pere hi organitzen una trobada amb una missa cantada que aplega moltes persones.»

Per acabar la visita els nostres amfitrions ens duen fins a una petita dependència, l'única que s'ha conservat juntament amb l'església. S'hi mostren diverses restes arqueològiques que s'han trobat al llarg dels anys de restauració, sobretot làpides funeràries que denoten la importància que va arribar a tenir la comunitat en època medieval. En sortir de l'estança ens fixem en el paisatge en què està situat Sant Pere, tot esquitxat de sofertes alzines, acostumades a estius calorosos i hiverns gèlids. La resistència i la sobrietat d'aquests arbres semblen voler reflectir l'esperit mateix d'aquesta canònica romànica, que malgrat els embats de la història fa gairebé mil anys que s'alça imponent sobre la vila de Ponts.

DÉU SALVI ELS REIS

Pintura atribuïda a Zurbarán (Museu de Belles Arts de Sevilla).

Santa Matilde, reina

Matilde de Ringelheim (895-968) fou, pel seu matrimoni amb Enric I d'Alemanya l'Ocellaire, reina consort de França Oriental i de Lotaringia, duquesa consort de Saxònia; així com mare de cinc fills.

La reina Matilde fou proclamada santa per aclamació per la bondat i la caritat de les seves accions. Tanmateix aquesta immediata no és habitual ni aconsellable per a la canonització. El papa Sixte V, el 1588, va crear la Congregació del Ritu i li va encarregar l'estudi dels casos de santificació. A partir del 1917, el procediment apareix reflectit en el Dret Canònic; i el 1969, el papa Pau VI va encarregar el procés d'elevació als altars a la Congregació per a les Causes dels Sants.

Així, hi ha dues vies (la de les virtuts heroiques o la del martiri) i cinc passos en la proclamació dels sants:

La reina Matilde fou proclamada santa per aclamació per la bondat i la caritat de les seves accions

- 1- Postulació.
- 2- Declaració de servent de Déu.
- 3- Declaració de venerable, constatant que l'aspirant ha viscut les virtuts teològals i cardinals.
- 4- La beatificació amb la comprovació de l'existència d'un miracle.
- 5- La canonització amb la constatació que hi ha hagut un segon miracle. Però, en canvi, n'hi ha prou amb un en el cas dels màrtirs.

Matilde és un nom d'arrel germànica que significa «poderosa en el combat». Una expressió absolutament escaient per a aquesta regina que va «lluitar» per la pau, que va «combatre» les malalties fundant hospitals, que va «batallar» pels orfes creant hospicis i que va «contendir» decididament per la fe erigint nombrosos monestirs.

La seva festivitat es commemora —tant a l'Església catòlica romana com a l'Església luterana— el 14 de març. Normalment, aquesta data es fixa coincidint en el dia del seu traspàs perquè suposa el seu naixement a una nova vida en Crist.

Existeix una oració pietosa dedicada a santa Matilde que, de forma succinta, diu: «Reina, santa i generosa, (...) / que sapiguem compartir els béns amb els pobres, / amb tota la generositat possible, / i així guanyem el cel / amb l'almoïna a la terra.»

Carles Cortina i Riu
Protocol·lista

AQUEST ESTIU T'ENAMORARÀS

Planificar amb Déu les vacances

El temps d'oci i, especialment, les vacances requereixen un pla. Tan bon punt ens posem a planificar dates, llocs, activitats... ja comencem, d'alguna manera, a gaudir d'aquest temps de família, amics, lleure i descans. N'hi ha que dediquen un bon temps a confeccionar el programa de vacances. Hi ha tant per fer... hi ha tant que se'ns ha quedat per fer, per falta de temps i de forces, durant el curs.

Aquests plans inclouen bons propòsits: aquest estiu aprofitaré per a la lectura, per millorar un idioma, per viatjar i conèixer altres cultures. Un pla amb bons propòsits haurà de discernir entre el que escollirà i, inevitablement, el que haurà de descartar. Al final, com que no hi ha temps per a tot, l'important no és tant el que faré sinó com ho viuré. Hi ha unes paraules de sant Pau que poden expressar en clau cristiana molt bé aquest «viure» per damunt del «fer». Diu així: «Així, doncs, tant si menges com si beues, com si feu una altra cosa, feu-ho tot a glòria de Déu» (1Co 10, 31)

Així doncs, fem els plans vacacionals, de lleure, de descans, de viatge, sabent que ens seran veritablement

Fem els plans vacacionals, de lleure, de descans, de viatge, sabent que seran realment els plans d'un cristià

Quique Fernández
Animador bíblic

lícits, que seran realment els plans d'un cristià, si són compatibles amb la glòria de Déu, si no ofenen Déu. Però, a Déu per què l'ha d'ofendre el meu lleure, el meu viatge? A Déu l'ofendrà allò que facis que pugui ofendre el teu germà: la dilapidació, el malbaratament, la indiferència envers el dèbil, la manca de respecte, la frivolitat...

Pot ser bo, doncs, abans de discernir sobre els nostres plans vacacionals, tenir en compte aquelles paraules de Jesús: «A qui compararé la gent d'aquesta generació? Són com els nois que seuen a les places i criden als seus companys dient-los: "Toquem la flauta, i no balleu; cantem complantes, i no us planyeu!"» (Mt 11, 16-17)

Mentre a molts d'ells, els nostres germans, els és impossible satisfer el mínim necessari per viure dignament, molts de nosaltres, els seus germans, ens comportem com a perennes insatsfets. Res no aconseguim saciar les nostres ànsies i, per això, cada vegada requerim experiències més sofisticades i costoses. En canvi, correm el risc de no incloure en el nostre programa estiuenc els plans de Déu.

LLUMS, CàMERA I VALORS

«Figuras ocultas»

Montserrat Claveras
 Doctora en Història de l'Art
 Professora de Religió

Títol: *Hidden figures*
Any: 2016
Durada: 127 min.
País: Estats Units
Director: Theodore Melfi
Guió: Allison Schroeder (basada en el llibre homònim de Margot Lee Shetterly)
Música: Benjamin Wallfisch, Pharrell Williams i Hans Zimmer
Fotografia: Mandy Walker
Repartiment: Taraji P. Henson, Octavia Spencer, Janelle Monáe, Kevin Costner, Jim Parsons, Mahershala Ali, Kirsten Dunst.
Gènere: Melodrama.
Productora: 20th Century Fox

Som a l'any 1969, en plena guerra freda, els Estats Units lluita per guanyar la Unió Soviètica en la cursa espacial. La matemàtica afroamericana Katherine Johnson i dues científiques més, Dorothy Vaughan i Mary Jackson, treballen a la seu de la NASA a Langley (Virgínia), en un departament de dones anomenades «calculadores humanes» (feien els càlculs ràpids, de cap, quan encara no hi havia ordinadors). Les dones són relegades a l'ala oest del complex, allunyades, per tant, del centre d'investigació i quarter principal (era una feina sense reconeixement públic i amb un sou molt baix).

L'autora del llibre, escrit el 2010, va conèixer la història perquè el seu pare treballava com a científic i investigador de la NASA. La pel·lícula és un homenatge, reconeixement i reivindicació a aquestes dones negres i científiques que van quedar en l'oblit. No vol aprofundir en el tema del racisme, vol, més aviat, emocionar i sensibilitzar l'espectador. És doncs un film senzill sobre una història curiosa, no tant pel tema, ja conegut, sinó per la manera com el tracta.

El director mostra les històries de les tres dones, les interpretacions de les quals són magnífiques, per la seva for-

ça, pel seu entusiasme, per la seva gràcia. És una comèdia, per l'humor dels diàlegs i de les situacions, malgrat el drama intern. Johnson és la dona sobre la qual recauen més (a la pel·lícula) els reptes i les discriminacions que van patir aquestes dones, també els èxits. Són dones que lluiten contra la condició de dones, afroamericanes i científiques, volen que el seu talent sigui reconegut i ho fan sense compadir-se d'elles mateixes. És per això que les admirem i les respectem. Es fan estimar.

Al final sabem que Johnson va aconseguir el lloc de càlcul que va quedar vacant al centre d'investigació principal. Va calcular la trajectòria de vol del projecte *Mercury* i el vol a la lluna de l'*Apol·lo XI*. Els càlculs van permetre que John Glenn fos el primer astronauta nord-americà a fer l'òrbita completa de la terra. Dorothy Vaughan, organitzadora nata i amb dots de comandament, va ser la primera supervisora dels serveis d'IBM a l'Agència, i Mary Jackson va ser la primera dona, afroamericana, a ser enginyera aeroespacial dels Estats Units.

Per reflexionar

- La dona, encara avui, no només ha de ser bona sinó millor que l'home? I a més ha de demostrar-ho?
- Què entens per desigualtat? I per discriminació?
- Veiem, avui, discriminació envers els negres en el nostre dia a dia?
- Defineix l'autoestima. Creus que és necessària per créixer com a persona? Per què?

QUADERN D'ESTIU

Ignasi Díaz Ventura
 Delegació d'Ensenyament de l'arquebisbat de Barcelona

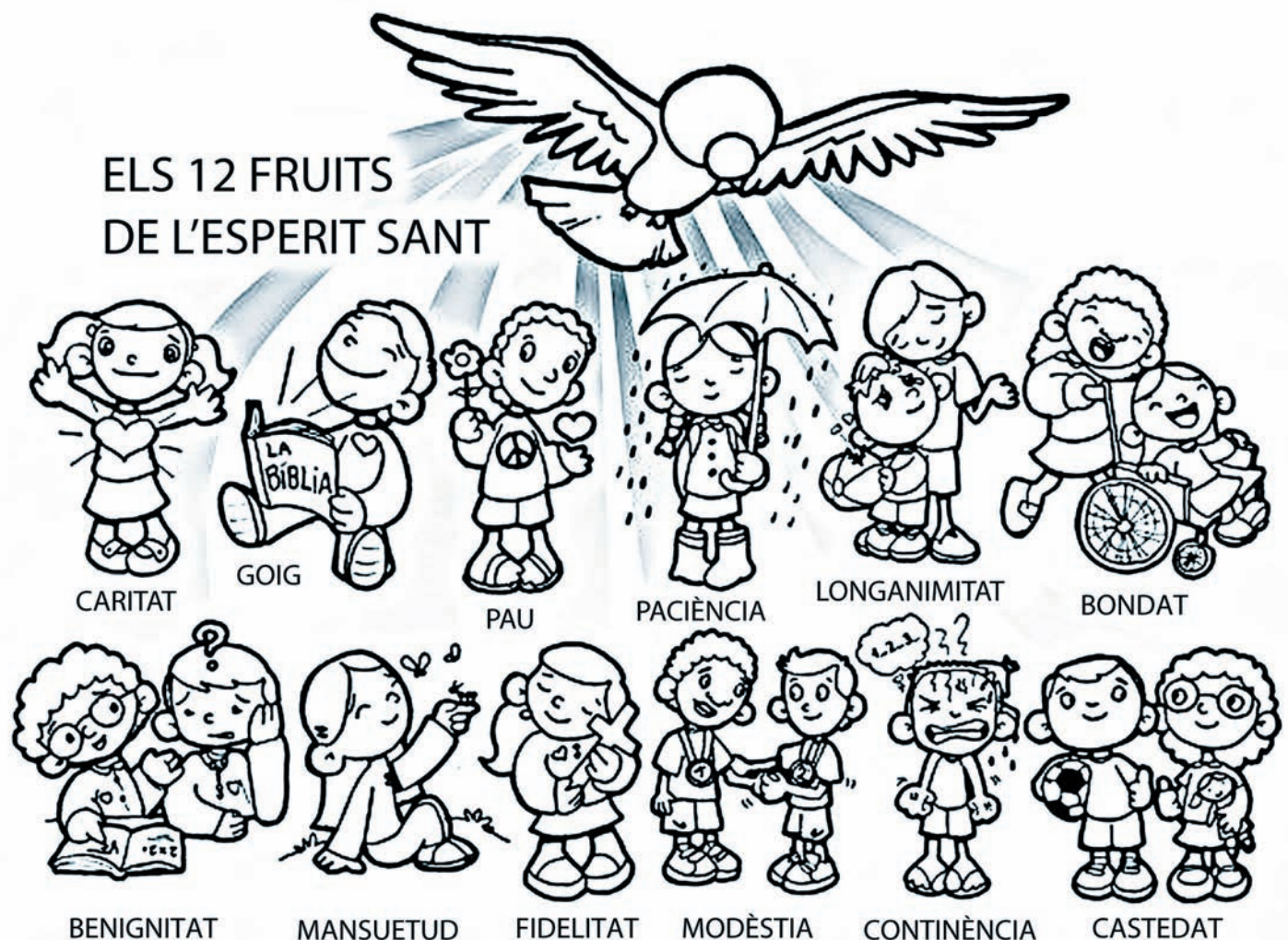

Papa Francisco
 @Pontifex_es

Seguir

Vine, Esperit Sant! Allibera'm del tancament mental i infon en mi l'alegria d'anunciar l'Evangeli.

ELS 12 FRUITS DE L'ESPERIT SANT

Més dibuixos a:
www.concursbiblic.com

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Tanquem l'aeroport?

El turisme a Barcelona és un fenomen de grans proporcions. El reclam de la ciutat, la capacitat adquisitiva de les economies emergents i les facilitats en el transport aeri asseguren un increment sostingut. Com tota realitat complexa, i des de la nostra òptica, té els seus avantatges (cultura, economia, diversitat, innovació, intercanvi...) i causa inconvenients (saturació, encariament, interessos mesquins locals, dificultats de convivència...). Una tendència actual indica que preferim no enfrontar-nos als problemes pel camí de la solució sinó que els volem eliminar sense resoldre'ls. Posar unes pancartes indicant que els turistes se'n tornin a casa o que no són ben rebuts no és cap solució, sinó el reflex d'una societat malalta. Col·lectius incapaços de dialogar amb les autoritats locals, que de vegades gestionen malament aquesta situació, pressionen sobre els turistes.

Primer: rebuig emocional. No existeix un estudi intel·ligent del problema sinó que es transforma en una càrrega emocional de caire negatiu. Quan ens falta d'una visió clara, s'explota la dimensió emocional. Substituïm la benvinguda per actituds hostils. Promoure aquesta conducta des de les administracions és mostra d'una gran irresponsabilitat i incompetència. Les xarxes socials estan saturades de reaccions visceralment davant de qualsevol situació. Les conseqüències poden ser nefastes, perquè tanquem portes a l'intercanvi cultural, a l'economia, a llocs de feina nous, a la pèrdua de simpatia de la marca... Els horitzons s'estrenyen i no hi veiem més enllà del nas.

Segon: regulació intel·ligent. Si un problema no té solució, no és un problema sinó un impossible. I si té solució, tard o d'hora, deixa de ser un problema, perquè s'ha regulat de manera intel·ligent. Aprofitar-ne els avantatges i reduir-ne els inconvenients. D'això es tracta. Objectivar la situació, prendre mesures, generar un estat d'ànim acollidor... sense animadversió, però amb realisme. N'hi ha que desitgen construir murs perquè ningú no entri.

Critiquem les polítiques de Trump, però n'hi ha que les voldrien practicar a casa nostra. La xenofòbia té moltes cares. Crear un estat d'ànim agressiu s'allunya d'una regulació intel·ligent, que no consisteix a condescendir en tot, sinó a conduir la realitat cap a una convivència sana.

Si no acceptem el turisme, tenim una solució: tancar l'aeroport del Prat

Tercer: reciprocitat coherent. Si no acceptem el turisme, tenim una solució: tancar l'aeroport del Prat. Que no vingui ningú. Més encara, impedim qualsevol accés per terra, per mar o per aire. Però hi ha més. Nosaltres també hem de desistir de fer turisme. Els habitants d'altres països també tindrien motius, per reciprocitat coherent, d'estar molestos amb la nostra presència a casa seva, a la seva ciutat. Les agències de viatges hauran d'abaixar les persianes. Amb tot, no es tracta de convertir-nos en persones solitàries, sinó de generar comunitats capaces de conviure de manera sana i constructiva. No és fàcil, però no queda cap altre camí.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Danys col·laterals?

Fa uns dies em va arribar per whatsapp una imatge que no em puc treure del cap. Es tractava d'un dibuix que anava acompanyat d'aquesta explicació: «A l'Iraq, una nena va fer un dibuix de la seva mare al terra del seu orfenat. Amb molta cura, es va treure les sabates, es va ajupir i, agafant-se els genolls, es va acostar al pit del dibuix de la seva mare. I així es va adormir... Realment, hom no

És una absurda contradicció parlar de pau i al mateix temps permetre el comerç d'armes

sap com fer servir el llenguatge humà per interpretar una imatge de tanta magnitud com aquesta.» Suposo que aquells a qui no els ha

arribat aquesta imatge se la poden imaginar: la silueta d'una dona amb túnica i mocador al cap, i al pit, encongida, feta un cabdell, una nena adormideta. Al peu del dibuix les dues sabatetes ben posades.

Tendresa i ràbia són els dos sentiments que ens provoca a molts aquesta imatge: i és que quan es parla en termes polítics o fins i tot mediàtics es fa servir una expressió que ens hauria de fer vergonya: «Són danys col·laterals.»

I cada dia, quan veig les imatges de nens que són víctimes de la guerra, recordo les paraules dures del papa Francesc tot parlant dels conflictes actuals i dels qui els provoquen, als quals anomena «mercaders de la mort»:

«Acabem amb el comerç d'armes. Podem fer-ho. I és urgent que ho fem. El món no necessita mercaders de la mort que s'enriqueixen amb les guerres. Necessita pau.

»És una absurda contradicció parlar de pau, negociar la pau i, al mateix temps, permetre el comerç de les armes.

»Aquesta guerra d'allà, aquesta altra d'allí, és de debò una guerra per problemes o és una guerra comercial per vendre aquestes armes en el comerç il·legal i perquè s'enriqueixin els mercaders de la mort? Promoure o permetre el comerç d'armes.

»Acabem amb aquesta situació. Demanem tots junts pels responsables de les nacions, perquè es comprometin amb decisió a posar fi al comerç de les armes, que causa tantes víctimes innocents.»

I si parlem de crear víctimes, no només les guerres en són responsables. Ho és també la injustícia social que crea desigualtats i que deixa a la cuneta els que per diferents causes no arriben a poder agafar el tren de la normalitat i resten marginats sense saber sortir-se'n.

Quan aquests marginats fan nosa en la nostra societat i d'invisibles es tornen visibles, tenim dret a dir que són «danys col·laterals» a la injustícia social.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Salvador Aragónés, Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Lucía Caram, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Carles Cortina, Ignasi Díaz, Quique Fernández, Joan Guiteras, Joan M. Gutiérrez, Josep M. Mallarach, Josep M. Massana, Alfred Matas, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Salvador Pié-Ninot, Quique, Jesús Renau, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra,

Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra.

C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

L'arbre dels problemes

Aquest diumenge voldria compartir amb vosaltres un conte molt inspirador que parla de l'actitud amb què podem afrontar els maldecaps que tots tenim en el nostre dia a dia. La història diu així. Aquell dia havia estat especialment desafortunat pel fuster que la bona senyora havia contractat per què l'ajudés a rehabilitar una vella granja. La talladora elèctrica s'havia obstinat a no funcionar i ara, quan ja es feia fosc, el vell camió no volia engegar-se.

—Jo l'acompanyo amb el meu cotxe a casa —es va oferir amablement la senyora. Gairebé no es van creuar cap paraula durant tot el trajecte. El rostre de l'home era una estampa de desànim i cansament. No obstant això, quan van arribar a destí, va somriure penosament i va convidar a la senyora a entrar un moment a casa perquè coneguessin la família.

Mentre es dirigien a la porta, el fuster es va aturar un moment davant un petit arbre i va acariciar-ne les branques. Quan van entrar, va ocórrer

una transformació sorprenent: la cara del fuster es va il·luminar amb un gran somriure, va abraçar amb joia als seus fills i va fer un petó amb entusiasme i estima a la seva dona. Van prendre un cafè, van conversar alegrement una estona i després, quan s'acomiadaven, va acompanyar a la senyora fins al cotxe. Quan va passar a prop de l'arbre, la senyora va sentir preguntar-se què havia fet amb l'arbre uns minuts abans i què l'havia transformat d'aquella manera.

—¡Oh, aquest és el meu arbre dels problemes!— va respondre somrient el fuster. Sé que no puc evitar tenir problemes en el treball, però una cosa és ben certa: no me'ls emporto a casa, no vull turmentar amb ells ni la meua dona ni els meus fills. Així que els penjo cada nit a l'arbre abans d'entrar a casa. L'endemà els recullo, però la veritat és que durant la nit disminueixen i es debiliten molt.

Quin conte més bonic! Us animo a prendre exemple del nostre amic fuster i de com va saber blindar la seva llar de les angoixes quotidianes. En aquest dies d'estiu que passem més temps amb les nostres famílies, podem aprendre a penjar les preocupacions a l'arbre dels problemes.

La pregària, el recolliment interior en presència del Senyor i deixar-nos abraçar per Ell, compartint amb Jesús les nostres alegries i també les nostres tristesses i angoixes, pot ser la millor manera perquè nosaltres i les nostres relacions familiars no es vegin dominades per les circumstàncies. Cada vespre, abans de tornar a casa, de trobar-nos amb els que més ens estimen i a qui més estimem, confiïm a Jesús les nostres preocupacions i angoixes. Ell, com l'arbre del conte, vol ajudar-nos a suportar les càrregues de la vida, sense deixar que elles turmentin la nostra vida familiar. Benvolguts germans, gaudim d'aquests dies d'estiu amb harmonia amb els nostres éssers més estimats i aprenem a compartir la nostra felicitat amb tots ells.

Joan Josep Omella
Omella

Cardenal arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Els quatre valors

En una plaça d'Atenes hi havia un dia un home que vivia de l'endevinació. Un altre se li va acostar, prenent burlar-se'n mitjançant una astúcia. Portava un ocell a la mà tancada i el va posar a prova: «Porto un ocell a la mà. Si vostè en sap tant, digui si està viu o mort.» Si hagués dit «viu», hauria premut més la mà i l'ocell apareixeria mort, i a l'inrevés, si la resposta hagués estat «mort», obriria la mà i sortiria volant. L'endeví va contestar: «L'ocell està com tu vulguis, viu o mort.»

Com l'ocell d'aquell home, el nostre destí és a les nostres mans. Hi ha molts factors que determinen la nostra vida, però els que pesen més són les nostres decisions pròpies, i això és així perquè les persones posseïm alguna cosa intangible molt important: la llibertat. Sí, tenim el futur a les nostres

mans. En contra del determinisme, l'Església sempre ha considerat que gaudim d'un do, un valor que és la llibertat, «un signe eminent de la nostra imatge divina», com diu el Concili Vaticà II.

Al costat de la llibertat, la doctrina social de l'Església destaca tres valors més: la veritat, la justícia i la caritat. La veritat és el fonament no sols de tot coneixement sinó també de les relacions interpersonals i socials. El dimoni té per sobrenom «pare de la mentida», i és que no hi ha res que ens allunyi més de Déu i dels altres com mentir, actitud que no perd actualitat si hem de jutjar la creació del terme *postveritat* amb què es designa l'alteració de la veritat amb la finalitat de tergiversar l'opinió pública sobre un fet.

La justícia es basa en la dignitat i el dret de les persones, que són anteriors a qualsevol altra consideració. Per exemple, en les relacions laborals, rebre el salari just no pot dependre de la llei de l'oferta i la demanda, o de la voluntat d'enriquiment de l'empresari. És un altre pilar de la civilització. Si els grecs van ensenyar a buscar la veritat, els romans ens van llegar la justícia.

I al costat d'aquests valors, en ser cristianitzats, hi ha l'amor, la caritat que els complementa i supera tots. Sense amor als altres, la temptació seria imposar la veritat en comptes de proposar-la, la llibertat podria convertir-se en llibertinatge egoista i la justícia en una aplicació freda de les lleis sense tenir en compte el valor superior de cada persona.

Són valors humans i per això valors cristians.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

www.catalunyacristiana.cat

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XV de durant l'any

Lectura primera

Is 55,10-11

Lectura segona

Rm 8,18-23

La pluja amara la terra i la fa germinar

Tot l'univers creat està atent, esperant que es reveli d'una vegada la glorificació dels fills de Déu

Lectura del llibre d'Isaïes:

Diu el Senyor: «Així com la pluja i la neu cauen del cel i no hi tornen, sinó que amaren la terra, la fecunden i la fan germinar fins que dona el gra per a la sembra i el pa per menjar, així serà la paraula que surt dels meus llavis: no tornarà infecunda, sense haver fet el que jo volia i haver complert la missió que jo li havia confiat.»

Salm responsorial

64

Vetlleu per la terra i la regueu, l'enriqueixiu a mans plenes. El rierol de Déu desborda d'aigua preparant els sembrats.

R. La llavor caigué en bona terra i donà fruit.

Fecundeu la terra amarant els seus solcs, aplanant els terrossos ablanint-la amb els xàfec, i beneïu el que hi germina. **R.**

Coroneu l'anyada amb l'abundor que cau del cel, la fertilitat regalima de la vostra carrossa. Aclama joïós l'herbei de l'estepa, s'engalanen els turons. **R.**

Les prades es vesteixen de ramats, les valls, cobertes de blat, aclamen joïoses i canten. **R.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, jo penso que els sofriments del món present no són res comparats amb la felicitat de la glòria que més tard s'ha de revelar en nosaltres. Perquè tot l'univers creat està atent, esperant que es reveli d'una vegada la glorificació dels fills de Déu. L'univers creat s'ha trobat sotmès a una situació absurda no perquè ell ho hagi volgut, sinó que un altre l'hi ha sotmès, donant-li, però, l'esperança que un dia serà alliberat de l'esclavatge d'aquesta situació desgraciada, per obtenir la llibertat, que és la glorificació dels fills de Déu. Sabem prou bé que fins ara tot l'univers creat gemega i sofreix dolors com la mare quan infanta. Però no és ell tot sol. També nosaltres, els qui ja posseïm l'Esperit com a primers fruits de la collita que vindrà, gemeguem igualment dins nostre, esperant l'hora que serem plenament fills, quan el nostre cos serà redimit.

Al·leluia

La llavor és la paraula de Déu, el sembrador és el Crist; tothom qui el troba viurà per sempre.

Glòria Monés

Evangelí

Mt 13,1-23

El sembrador va sortir a sembrar

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

Aquell dia, Jesús sortí de casa i s'assequé vora el llac. Era tanta la gent que es reuní entorn d'ell, que pujà a una barca i s'hi assequé. Tota la gent es quedà vora l'aigua i ell els parlà llargament en paràboles. Digué: «El sembrador va sortir a sembrar. Tot sembrant, una part de la llavor caigué arran del camí, vingueren els ocells i se la menjaren. Una part caigué en un terreny rocós, on hi havia poca terra. De seguida va néixer, ja que la terra era poc fonda, però com que no tenia arrels, quan sortí el sol, amb la calor s'assecà. Una part caigué entre els cards, però els cards van créixer i l'ofegaren. Una part caigué a la terra bona i donà fruit: o cent, o seixanta, o trenta. Qui tingui orelles, que ho senti.» [...]

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretia i
biblista

Per què els evangelis de vegades es refereixen als jueus de manera despectiva, com si Jesús i els deixebles no ho fossin?

Certament que Jesús i els deixebles eren jueus, originàriament membres de la tribu de Judà, oriünds de la província de Judea. «Jueu» no significa a la Bíblia la pertinença a un determinat grup ètnic, sinó que és un concepte religiós i designa aquells que estan subjectes a la llei de Moisès: «Si tu, que ets jueu, no vius com els jueus, sinó com els pagans, com és que obligues els pagans a viure com els jueus?» (Ga 2,14)

El llenguatge del NT és diferent: mentre que els sinòptics segueixen l'ús lingüístic habitual, per als Fets dels Apòstols l'expressió «els jueus» reflecteix la distància existent entre l'Església i el judaisme en l'època de la composició del llibre. En l'Evangelí de Joan s'usa el terme de forma heterogènia: a vegades en passatges clarament polèmics, a vegades d'una manera més neutra, bastant més estesa: només el context permet decidir (p. ex: Jn 8,44-59 té accent negatiu, 11,17-44 és neutre i 4,9 presenta Jesús com a jueu). En l'Evangelí de Joan el terme ja no té normalment un significat ètnic, sinó que designa la categoria d'incrèduls, com en el llenguatge dels profetes, quan aquests renyen el seu poble (Jn 2,18-20;6,41;10,31).

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

La llavor i la terra són bones: l'actitud de l'oient és determinant

En l'escena hi ha tres elements articulats en el Còdex Beza: el mar, la barca i la terra bona: «el mar» és indicatiu de l'èxode que emprèn Jesús a fi de distanciar-se de «les nombroses multituds que es congregaren cap a ell»; «la barca» és el lloc on pot ensenyar a la comunitat de deixebles, sense interferències alienes; «la terra bona» és l'indret on la llavor pot produir fruits abundants, «cent, seixanta, trenta», tres actituds positives que contrasten amb tres més de negatives: el marge del camí, el pedregam, els esbarzers. Coneguda com la Paràbola del Sembrador, s'hauria d'intitular Paràbola dels sis terrenys. Ni el sembrador ni la llavor són importants: el que és determinant és l'actitud de l'oient. L'acció del sembrador és fonamental, perquè és ell qui té les llavors i les va sembrant arreu. En canvi, tota la responsabilitat rau en el qui rep la llavor. Si es manté «al marge del camí» de Jesús, «el Maligne arrabassarà el que ha estat sembrat en *els seus cors*», i no arribarà ni a germinar. Si cau sobre el pedregam, sense haver-ne tret les pedres i posar-hi fems, germinarà de seguida, «pel fet der no tenir fondària la terra», però a la més mínima «tribulació o persecució per causa de la paraula», sucumbirà tot seguit. Si cau sobre els esbarzers, les preocupacions seculares i les seduccions de les riqueses l'ofegaran, i restarà infructífer. Tres situacions negatives representen totes les possibles (tridimensionalitat). Hi ha, però, també tres situacions positives, quan les llavors cauen «en la terra bona», a les quals no hem prestat atenció, perquè no hi comptem els números. Totes elles donen fruit: les unes al cent per u, altres al seixanta i altres al trenta. El que importa és donar fruit, i els fruits són sempre per als altres. Beza conserva l'encapçalament de la profecia d'Isaïes: «Vés i digues al poble aquest: Per més que escolteu...» És possible que qui el suprimí es vagi sentir al·ludit per aquest to tan despectiu...

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I) Temps de durant l'any

(SALTERI: SETMANA 3)

JULIOL

16. DIUMENGE

Diümenge XV de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 55,10-11 / Salm 64 / Romans 8,16-23 / Mateu 13,1-23
SANTORAL: Magdalena Albrici, rel.

17. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 1,8-14.22 / Salm 123 / Mateu 10,34-11.1
SANTORAL: Aleix, pel.; Justa i Rufina, vg. i mr.; Lleó IV, p.; Marcelina, rel.; Màrtirs de Compiègne, rel. i mr.

18. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 2,1-15a / Salm 68 / Mateu 11,20-24
SANTORAL: Frederic, b. i mr.; Marina, vg. i mr.; Simforosa i fills, mr.

19. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 3,1-6.9-12 / Salm 102 / Mateu 11,25-27
SANTORAL: Àurea, vg. i mr.; Pere de Cadireta, rel.; Símmac, p.

20. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 3,13-20 / Salm 104 / Mateu 11,28-30. O bé: *Sant Apol·linar (ML)*, Vermell.
SANTORAL: Elies, prof.; Lliberata, vg. i mr.; Margarida, vg. i mr.

21. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 11,10-12,14 / Salm 115 / Mateu 12,1-8. O bé: *Sant Llorenç de Bríndisi (ML)*, Blanc.
SANTORAL: Daniel, prof.; Pràxedes, vg.

22. DISSABTE

Santa Maria Magdalena (F), Blanc. Lectures: Càntic 3,1-4a / Salm 62 / Joan 20,1.11-18
SANTORAL: Menelau, ab.; Teòfil, mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Màrtirs de Compiègne

Entre moltes altres conseqüències, la Revolució Francesa va suposar una dura persecució de l'Església; nombrosos temples van ser destruïts i els màrtirs van abundar. Entre els que van donar la vida per Crist es troben 16 beates del Carmel de Compiègne, que van ser ajusticiades el 1794.

En plena època del Terror, les carmelites descalces del convent de Compiègne, situat al nord de París, es van oferir elles mateixes a Déu com a víctimes expiatòries de la violència. El juny del 1794 les onze religioses, més tres germanes més llegendes i dues serven-

tes, van ser arrestades per la seva fidelitat a Crist i per ser considerades enemigues de la Revolució. Durant el mes en què van estar empresonades a París no van deixar d'expressar l'alegria de l'amor diví i el perdó als enemics. Abans de ser dutes a la guillotina van renovar els vots davant de la priora, Teresa de Sant Agustí, i van morir cantant himnes de lloança a Déu. El seu martiri va servir d'inspiració a l'escriptora alemanya Gertrud von le Fort per a la seva novel·la *La darrera del patibul* i per a *Diàleg de Carmelites*, de Georges Bernanos i François Poulenc. Van ser beatificades el 1906 per Pius X.

L'assemblea litúrgica

L'assemblea litúrgica, dins del Nou Testament, adquireix el seu sentit profund en les paraules del Senyor: «On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo sóc allí enmig d'ells.»

La constitució *Sacrosanctum concilium* especifica que: «Les accions litúrgiques no són accions privades, sinó celebracions de l'Església, que és "sagrament d'unitat", és a dir, poble sant congregat...» (n. 26).

Primer de tot, hem de tenir en compte que qui convoca l'assemblea és Déu i, per tant, l'assemblea és un do gratuït de Déu al seu poble, i l'hem de viure com a tal.

L'assemblea litúrgica no és cap reunió, com la dels espectadors en una representació teatral. A la nostra assemblea no hi ha espectadors, sinó que només hi ha actors i amb la llibertat de cadascun dels membres arribem a assolir una unanimitat interior que ens ve donada per l'assistència de l'Esperit Sant.

L'esmentada *Sacrosanctum concilium* ens diu: «Aquesta unitat es manifesta i s'experimenta escoltant en comunitat la paraula de Déu, la unió amb la pregària del celebrant, la participa-

ció en el diàleg i el cant, els gestos i les actituds corporals i, a la missa, la participació en l'ofrena i la comunió eucarística» (n. 30). És a dir, tots els membres de l'assemblea hem d'estar compromesos en l'acció celebrativa.

Sant Jeroni diu que, paradoxalment, no és la festa la que provoca l'assemblea, sinó que, al contrari, és l'assemblea la que crea la festa. «Veure's els uns als altres és la font d'una gran alegria.» Però també podem dir que l'assemblea es reuneix per celebrar l'alegria dels misteris de salvació, i donar-ne gràcies. Al mateix temps és un fet que fa visible i reforça la unitat de l'Església. L'assemblea litúrgica ha de manifestar orígens diferents i unitat fraternal. No s'hi poden acceptar barreres entre races, llengües, condicions,

edats... Sant Joan Crisòstom diu que «l'Església ha estat feta, no per dividir els qui s'hi reuneixen, sinó per unir els que estan dividits, i això és el que vol dir assemblea.» I, d'altra banda, l'assemblea ha de manifestar la unitat dels seus participants encara que, numèricament, sigui petita, mitjana o gran. El nombre dels participants no és l'important.

Així l'assemblea litúrgica ha de ser oberta i, per tant, plural, heterogènia, signe d'universalitat de l'amor del Pare i de la catolicitat del seu designi salvífic. L'únic requisit per ser-hi admès és la fe. Visquem de tal manera les nostres assemblees que no ens pugui passar com expressa sant Pau a la carta als corintis: «Després de les instruccions que us acabo de donar, el que ara us diré no serà per felicitar-vos: quan us reuniu, no és en bé vostre, sinó en mal. Primer de tot, sento a dir que, quan us reuniu en comunitat, hi ha divisions entre vosaltres, i en part ho crec» (11,17-18). Que la participació a les assemblees litúrgiques sigui demostració de la nostra fe i pertinença a l'Església, com a signe d'unitat en el nostre camí amb el Senyor.

L'assemblea és un do gratuït de Déu al seu poble, i l'hem de viure com a tal

Consol Muñoz

Superiora general de les Franciscanes Missioneres

Acte de commemoració dels 175 anys de la mort de la venerable Lliberada

Carme Serrat

Fotos: Àlvar Farré i Serradell

El 21 de juny passat, dia de Sant Lluís, es va celebrar a l'església del Carme d'Olot la commemoració del 175è aniversari de la mort de la venerable Lliberada Ferrarons i Vivés (1803-1842). La cerimònia va transcórrer segons el programa previst de manera senzilla, però també molt emotiva, amb una nombrosa assistència de fidels.

Va fer el primer parlament el vicepostulador de la causa, Mn. Joan Baburés, que va fer la lloança d'aquesta dona laica, obrera, pobra i malalta i tan devota de la Santíssima Trinitat i que, després del reconeixement de l'heroïtat de les seves virtuts, fou declarada venerable pel papa Benet XVI l'any 2009.

També va recordar moments importants del procés de la causa de beatificació de la Lliberada en relació amb els bisbes de Girona: el 1942 quan es van celebrar els actes commemoratius del centenari de la seva mort amb la presència del bisbe Josep Cartanyà; el 1966 quan es feu el trasllat de les restes de la Lliberada des del cementiri fins al sepulcre actual dins l'església parroquial de Sant Esteve amb l'assistència del bisbe Narcís Jubany; l'any 1973 arribà a feliç terme el procés diocesà i, per manament del bisbe Jaume Camprodon, les Actes van poder ser trameses a la Congregació Romana per a les Causes dels Sants; i el 2003 el bisbe Carles Soler va presidir el segon centenari del naixement de la Lliberada.

Parlà, en segon lloc, la postuladora general dels Carmelites, Giovanna Brizi, que va glossar el vessant espiritual i místic de la Lliberada. Va exhortar els fidels devots que preguessin Déu per la intercessió de la Lliberada, demanant-li el miracle que permeti la beatificació.

A continuació l'alcalde d'Olot, Sr. Josep M. Corominas, ressaltà que la Lliberada és l'única dona que figura a la galeria de fills il·lustres de la Sala de plens de l'Ajuntament d'Olot i va recordar que ell mateix havia participat en el trasllat de les restes de la Lliberada el 1966. Va finalitzar el seu parlament garantint el suport de la corporació municipal en les activitats commemoratives que es puguin dur a terme en endavant.

Va concloure les intervencions el provincial dels Carmelites de Catalunya, P. Luis José Maza, que ens parlà que la vida de la Lliberada segueix essent en l'actualitat un exemple digne de ser considerat i imitat. L'anomenà «l'apòstol de la fàbrica», ja que va ser capaç, amb el seu exemple, d'anunciar la Bona Nova de l'Evangeli i de proclamar que un treball ben fet, realitzat amb passió i amb amor, amb honradesa i amb responsabilitat, és la millor manera d'anunciar Crist. D'aquí, el seu lema «Els ulls a la feina i el cor a Déu».

Tot seguit se celebrà l'Eucaristia que concelebrà Mons. Francesc Pardo, bisbe de Girona, amb deu mossens. En l'homilia parlà, referint-se a la Lliberada, que «Déu no escull els savis i

Moment dels parlaments.

Missa presidida per Francesc Pardo.

Sala d'exposició permanent.

poderosos, sinó els senzills i humils», de la seva actitud i paciència en la malaltia, del seu desig de fer sempre la voluntat de Déu. Acabà donant gràcies a Déu pel gran regal a l'Església i a la societat que fou la vida de la Lliberada.

El Sr. Bisbe també feu esment de les llibretes manuscrites que la Lliberada donà al Sr. Geroni Gelabert abans de la seva mort, amb oracions del seu ús. En una d'aquestes es conté una consagració a la Creu de Jesucrist per oferir-se com a víctima expiatòria pels pecats del món. La Lliberada va fer seva aquesta consagració i aquest lliurament a Jesús Redemptor l'ajudà a prendre consciència també de la seva vocació martirial.

En acabar l'Eucaristia, es pogué visitar la sala d'exposició permanent, sobre la Lliberada, on es va poder contemplar, a més del que hi ha sempre, la vitrina amb els objectes que hi havia a la casa on va morir la Lliberada, vitrina que guarden els germans Badia i que van deixar per a l'ocasió. I també els hereus de les germanes Baburés van cedir per a l'exposició un quadre amb la imatge de la Lliberada on de manera inexplicable aparegué, al voltant de l'any 1930, una taca blanca a l'altura del pit i que sembla la Sagrada Forma Eucarística.

Al centre de la sala, dins una urna, es trobava una carta original, escrita el 1842, pocs dies després de la mort de la Lliberada, i redactada per un amic d'ella, el Sr. Joan Calvó i Morató, on explica a la seva germana com van ser els primers moments posteriors a la mort de la Lliberada. Aquesta carta, primer document escrit que ens parla de la Lliberada, s'ha transcrit en un català actualitzat per poder ser llegit més fàcilment. Precisament aquesta transcripció fou entregada a tots els assistents en sortir de l'església.

La celebració s'acabà amb un petit refrigeri als Claustres del Carme.

Privacitat

L'enquesta que el govern valencià ha fet als membres del col·lectiu faller crec que constitueix un atemptat a la privacitat de les persones. Són 80 qüestions en què se'ls demana per la seva ideologia política, sentiments de sentir-se valencià o espanyol, i per les seves creences i pràctiques religioses entre altres coses. Qüestions que no afecten gens l'activitat fallera que els ocupa que no és altra sinó conservar la tradició amb la preparació de la festa any rere any.

Per què aquesta ingerència en l'àmbit que pertany a la vida privada de les persones? Què es vol aconseguir? De manera subliminal, s'atempta contra la llibertat de l'individu al qual sembla que volen «classificar» en grups: fallers de 1a classe, de 2a, etc., segons coincideixi la seva ideologia amb el partit del govern.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

FE D'ERRADES

M'agradaria corregir el peu de foto que acompanya la notícia de la secció «Zoom» del núm. 1970 (25 de juny), on diu «L'arquebisbe de Barcelona observant la formació tradicional moixiganga», ja que els de la imatge són els Falcons de Barcelona.

Gràcies.

IMMA GUZMÁN FERNÁNDEZ

Van aconseguir una feina gràcies a Càritas

L'opció de Càritas espanyola per la inserció social de les persones més desfavorides a través d'un model d'ocupació basat en l'economia

«Sant Ignasi de Loiola» a la gran pantalla

La crítica del film *Ignacio de Loyola*, produït per la Jesuit Communication Foundation, em sembla despietada. Es fixa massa en els errors (en té, com altres grans creacions cinematogràfiques) i molt poc en els aspectes positius. Ha estat una gran idea dur la vida de l'autor dels Exercicis Espirituals, veritable fàbrica de sants, a la gran pantalla. S'ha d'agrair.

Ignasi de Loiola, que primer va ser militar i pecador, és un dels personatges més influents en la Història de la Humanitat. Llàstima que la pel·lícula no s'allargui als anys que va passar a la Sorbona. Avui, potser més que mai, el món necessita exemples lluminosos, com són les vides dels sants. La joventut necessita que se li presentin històries d'herois, capaços de despertar en el cor un fort ideal que els ajudi a superar la mediocritat; d'herois de vida neta, d'entrega generosa, de determinacions sanes i santes; necessita exemples d'homes i dones que han conreat les virtuts dels forts. Enmig de la corrupció moral que envileix el nostre món, és urgent fer propers els gestos i les obres de persones íntegres, i el cinema potser és el mètode més eficaç. La vida de sant Ignasi de Loiola és una de les més atractives. Amb sant Francesc d'Assís, sant Domènec de Guzman, santa Teresa de Jesús, entre altres, el de Loiola ha estat una benedicció per al món, que s'allarga durant segles. La pel·lícula, a més de fer passar una bona estona, fa pensar. Enhorabona als jesuïtes.

JOSEFA ROMO GARLITO
Valladolid

solidària ha tornat a demostrar, un any més, que és un itinerari d'èxit, afirma Càritas en un comunicat de premsa.

Així ho demostren els resultats que es recullen a l'informe presentat a Madrid amb el títol «Economia i persones. Canviant el focus canviem els resultats», on es dona compte de l'activitat desenvolupada el 2016 per les 70 Càritas diocesanes d'arreu del país en l'àmbit de l'ocupació.

La publicació d'aquest informe va acompanyat d'un vídeo de 2 minuts de durada, en què es recullen experiències personals d'alguns dels participants a les accions i projectes

d'ocupació.

Segons les dades presentades, 72.040 persones han participat als programes i itineraris d'ocupació de Càritas a tot Espanya al llarg de l'any passat. D'elles, 16.597 van aconseguir accedir a una feina. Això significa que el 23 per cent de les persones acompanyades per Càritas han pogut ingressar al mercat de treball.

Es tracta, a més, d'un increment proper a l'11% en relació amb el 2015, quan van ser 15.348 les persones que van trobar un lloc de treball.

DOMINGO MARTÍNEZ MADRID
Burgos

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Temes de missa

Hi ha un moment dins de la celebració de la missa en què veig postures diferents en els participants. Uns es posen drets i altres continuen asseguts. Es tracta del moment de l'ofertori, quan el sacerdot diu: «Pregueu, germans, perquè aquest sacrifici, meu i vostre...» Jo sempre em quedava asseguda fins que se'ns deia: «El Senyor sigui amb vosaltres.» Ara veig que alguns es posen drets abans. També em fixo que alguns sacerdots ens conviden a aixecar-nos i altres en canvi no diuen res. Què cal fer?

Ja fa força temps que vaig donar resposta a aquesta qüestió, però veig que em continuen arribant consultes sobre el tema. En primer lloc, vull aclarir que la dimensió externa de la celebració té gran importància i expressa la personalitat de la comunitat i la seva formació litúrgica. La manera com hi participem diu molt. No és cap aspecte secundari agrupar-nos i no situar-nos lluny uns dels altres, recitar tots alhora i amb fermesa les respostes de la missa (prèviament memoritzades...), saber quina postura corporal correspon a cada moment de la celebració i observar-la si res no ho impedeix... Pel que fa a la seva consulta concreta, cal dir que la discrepància de postures té explicació. En primer lloc, la inèrcia dels anys, perquè la variació de la norma és recent. Abans ens quedàvem asseguts. La norma recent diu que cal posar-se drets. La raó de fons és clara: ens quedem drets en tots els moments que es formula una pregària. Però la veritable raó de fons és l'absència d'una catequesi litúrgica. Vostè observa un punt concret però hi ha molts aspectes de la celebració que demanen una iniciació oportuna, com, per exemple, el moment del ritu de la pau. I això ho hem de fer sobretot els sacerdots. La majoria de fidels no s'assabenten quan es promulga una normativa litúrgica nova i si no se'ls explica, es genera confusió, com ha succeït fa poc amb el canvi introduït a la fórmula de consagració del calze. Una vegada s'explica correctament, la comunitat ho incorpora amb naturalitat.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Campanya de recollida de llet

Sor Lucía Caram
Dominica de Manresa

La pobresa continua penalitzant la infància de manera alarmant. Se'ns diu per activa i per passiva que la desigualtat és creixent, que la pobresa s'ha cronificat i que la bretxa entre rics i pobres cada vegada és més gran: que la pobresa s'hereta, passa de pares a fills i que un nen que neix en una llar pobra està condemnat de per vida a ser pobre.

Ni les polítiques socials, ni el suport de la societat garanteixen avui que els nens tinguin les mateixes oportunitats; al contrari, tenim la trista impressió que se'ls fa la traveta als que pitjor ho passen i això no només hipoteca el present dels nens i n'impedeix el creixement, sinó també el futur de la nostra societat.

Les famílies amb nens, malgrat els esforços titànics, pateixen perquè constaten com el món evoluciona i a ells se'ls deixa enrere. Hi ha una gran inacció política en matèria d'inversió social en polítiques familiars, mentre que la majoria silenciosa de ciutadans observa impotent, indiferent, i d'altres de forma apàtica, com les conseqüències d'un model socioeconòmic continuen expulsant els més febles.

Són moltes les persones i entitats que treballen en projectes transformadors i que miren d'influir en la

Pàgina web per a la recollida de donatius.

presa de decisions d'unes polítiques a favor de la família i la infància que són minses i que no acaben d'arribar. El cert, però, és que mentre passa això, constatem que les famílies pateixen, perquè la fam no pot esperar, la pobresa fa patir i les privacions essencials del més bàsic generen una sagnia de patiment i dolor, que qui gaudeix del benestar, no es pot imaginar.

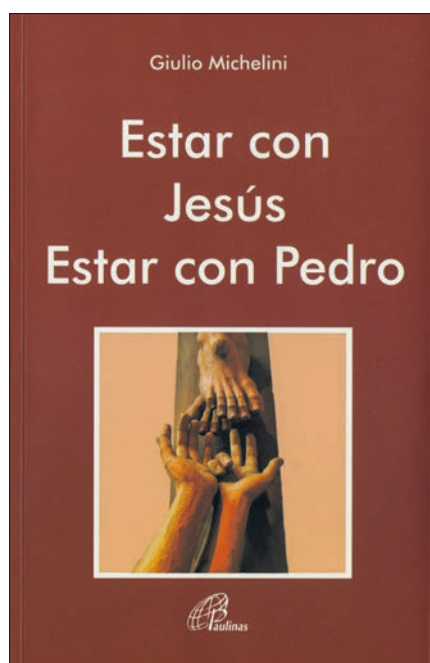
L'Obra Social "la Caixa" i els bancs d'aliments d'arreu d'Espanya, han llançat una campanya, que gosaria dir que és «d'emergència». Un SOS a la societat per sumar i perquè alguna cosa tan senzilla i essencial en l'alimentació d'un nen, com és la llet, arribi a totes les llars avui penalitzades per la pobresa, la manca de treball i d'oportunitats... la pobresa i la misèria!

suma. I si tots ho compartim, aquesta campanya pot arribar a ser «la llet!» Perquè haurà ajudat que molts pares hagin de deixar d'afegir aigua a la llet, perquè no en tenen prou per alimentar els seus fills que legítimament i com tots els humans, tenen gana! I necessiten menjar i alimentar-se.

En nom d'ells, dels nens, i dels seus pares, gràcies per compartir-ho.

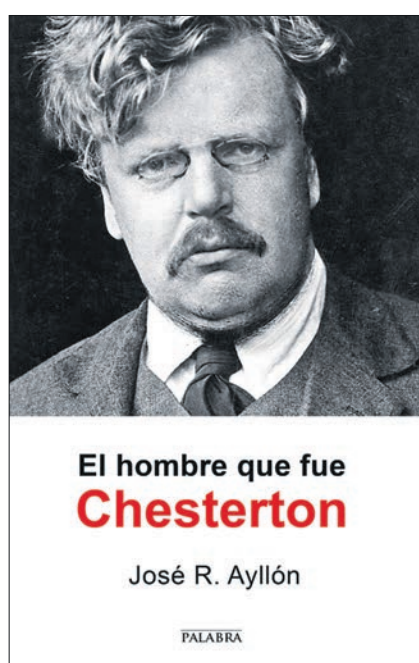
LLIBRES

GIULIO MICHELINI
Estar con Jesús. Estar con Pedro
Paulinas, 2017, 197 pàg.

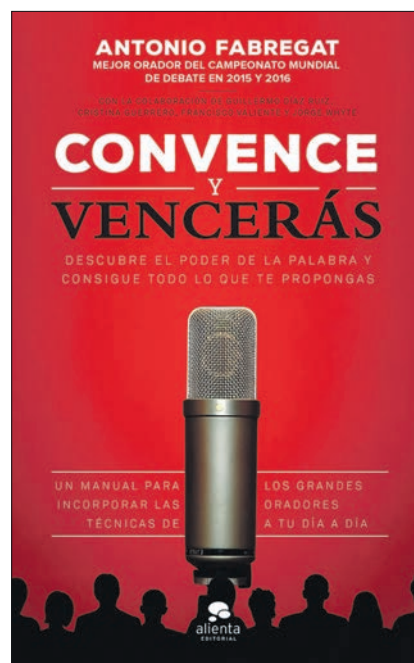
En aquestes pàgines es presenta el text dels Exercicis Espirituals predicats al papa Francesc i a la Cúria Romana pel P. Giulio Michelini, franciscà. Seguint la passió segons l'Evangelí de Mateu, l'autor proposa la seva *lectio divina* en nou quadres, que reflecteixen els episodis de la passió, mort i resurrecció de Jesús.

JOSÉ RAMÓN AYLLÓN
El hombre que fue Chesterton
Palabra, 2017, 272 pàg.

Aquesta biografia és seductora perquè també ho va ser Chesterton, un periodista que va alimentar durant tota la vida la passió per la política i la història, la literatura i la filosofia, el cristianisme i la família. Conèixer Chesterton és una necessitat i un plaer, perquè els seus arguments són la millor artilleria per a aquests temps de postveritat.

ANTONIO FABREGAT (et al.)
Convence y vencerás
Alienta Editorial, 2017, 237 pàg.

Aquest llibre us proporciona trucs, consells i eines necessàries perquè us convertiu en un comunicador eficaç i persuasiu, i us descobreix quines són les habilitats clau per aconseguir generar un impacte en l'audiència. Teniu a les vostres mans la combinació perfecta entre teoria i pràctica per esdevenir un orador excel·lent.

MARTA GRACIA PONS
Agujas de papel
Maeva, 2017, 550 pàg.

A la Barcelona de finals del segle XIX, Amelia Rovira vol complir el seu gran somni, esdevenir maniquí i treballar per als modistes parisencs més famosos del moment. El seu afany per arribar a ser una dona independent posarà en evidència l'existència de dos mons antagònics, el de la classe alta i el dels més desfavorits.

«La presència constant del papa Francesc ens commou i ens ajuda»

Víctor Primc, voluntari de la Llar de Crist de Buenos Aires

Carme Munté

Els *curas villeros* es van donar a conèixer a casa nostra arran de l'elecció de Jorge Mario Bergoglio com a papa Francesc. És així perquè com a arquebisbe de Buenos Aires, Bergoglio va donar un gran impuls a la tasca d'aquests capellans que treballen pastoralment a les *villas miseria*, als afores de la capital argentina. Víctor Primc, de professió enginyer biomèdic, és voluntari de la Llar de Crist, una obra que acompanya persones drogo-dependents. El problema del consum de *paco* (pasta base de cocaïna) és tan gran que actualment la Llar de Crist s'ha estès per tot el país. Víctor Primc va ser recentment a Barcelona per participar en les jornades PuntBCN, organitzades per la Fraternitat de Comunió i Alliberament. Més informació: www.hogardecristo.org.ar.

Quina és la realitat de la droga a les *villas* de Buenos Aires?

La situació és greu i creix. L'Argentina ha passat de ser un país de trànsit a ser un país de consum i producció de drogues. Les *villas*, que són els barris més pobres, són el lloc perfecte perquè s'amaguin els narcotraficants, perquè no hi ha control ni presència de l'Estat. Les *villas*, per tant, han esdevingut lloc de producció, comercialització, venda i consum de drogues.

Quines són les conseqüències del consum de *paco*?

El *paco* s'elabora a partir de residus de cocaïna processats amb certs additius. És molt nociu, deteriora de forma molt fàcil i ràpida les persones. Mentre està sota l'efecte de la droga, la persona està totalment fora de si. La pots trobar estesa al carrer, s'allunya de tots els vincles que l'envolten i acaba al carrer robant, tenint sexe per diners o fent el que sigui per tornar a consumir. Et trobes amb persones que semblen zombis, viuen el dia a dia simplement buscant diners per tornar a drogar-se.

Ha empitjorat, per tant, la situació de les *villas*?

No és el mateix una persona que es droga en un barri amb bona situació econòmica que una que no té absolutament res. Hi ha molta més violència, lluita pel territori entre els narcotraficants, tirotejos, situació de mort constant. Qui es droga al carrer està exposat a contraure una sèrie de malalties, com la sida i tota mena de malalties de transmissió sexual, o altres que abans no eren tan presents com la tuberculosi. També poden acabar desnodrits o morts per sobredosi... Així per dir algunes de les situacions a les quals estan exposats.

Quina és la tasca de la Llar de Crist, que neix el 2008 fundada pel

Víctor Primc (primer per la dreta) a la villa amb el P. Charly Olivero i amics durant la Festa de la Immaculada Concepció.

cura villero José María di Paola?

El 2001 hi ha una crisi econòmica enorme a l'Argentina, s'aguditzava el problema de la pobresa dintre de les *villas* i comencen a aparèixer pels carrers nois drogats que abans no es veien. Davant d'això, el cura villero José María di Paola veu necessari cercar una solució a un problema molt complex. Parlant amb el llavors arquebisbe Jorge Mario Bergoglio,

«L'Argentina ha passat de ser un país de trànsit a ser un país de consum i producció de drogues»

actual papa Francesc, li ensenya els dos principis pels quals es regeix aquesta obra: la vida cal prendre-la com ve i és un cos a cos. És a dir, cada persona té la seva particularitat, el seu temperament, el seu camí i, per tant, no es pot proposar un mètode per a tothom, sinó que cal anar fent camí amb cadascun, és un cos al costat de l'altre.

Quins serveis ofereixen?

Fruit de les necessitats, han sorgit diferents dispositius. El Centre Barrial és la porta per on entren les persones que busquen ajuda i acompanyament. No es pot pensar en una recuperació plena i integral si qui consumeix està sol, viu al carrer o no té document nacional d'identitat que li permeti tramitar els beneficis socials o accedir a qualsevol institució sigui pública, de salut o social. Sense aquestes condicions bàsiques, resulta impossible que algú pugui pensar a refer la seva vida. És per aquesta raó que als Centres Barrials s'acompanyen tots els aspectes de la vida de la persona. Actualment n'hi ha 35 de repartits per 11 províncies de l'Argentina.

I després? Quin és el pas següent?

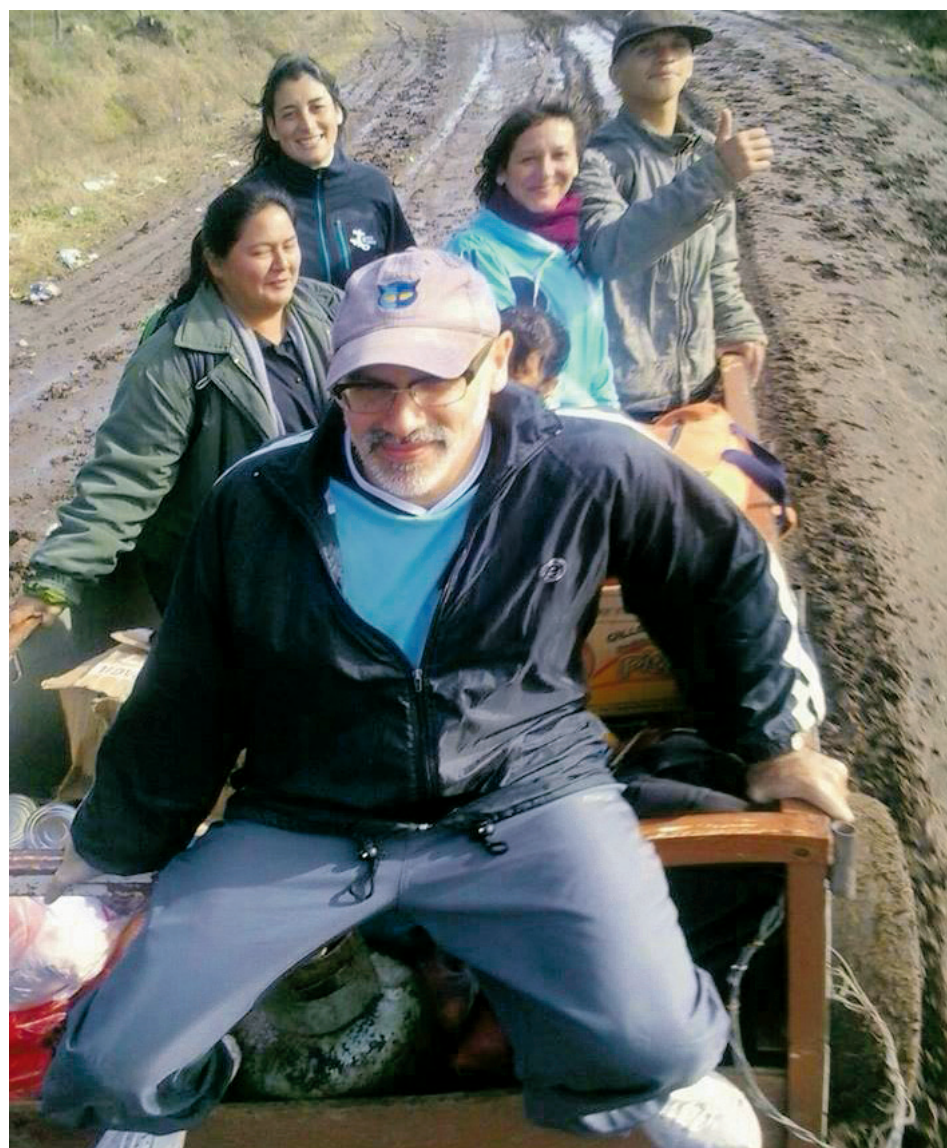
Després hi ha les granges, per a aquelles persones que ja han iniciat el procés de desintoxicació. Hi troben el lloc i l'equip preparat per acompanyar-les a prendre distància del consum i del seu entorn habitual. A més, enforteixen la capacitat de viure en relació respectant-se, valorant-se i

A la Granja Sant Miquel amb el grup «Madre Teresa de Calcuta».

Missa a la Granja Divina (de dones).

Arribant amb tractor un dia de pluja.

creant un espai d'ajuda i comprensió mútua. Actualment a Buenos Aires hi ha tres granges, una per a homes i dues per a dones. Després hi ha els dispositius que podríem anomenar de reinserció. Entre ells hi ha les Cases Amicals, on viuen nois que ja han sortit del consum, comparteixen la vida i conformen una comunitat, i continuen acompanyats per operadors i voluntaris mentre compleixen un pla de vida. També hi ha les cases de mig camí i les cooperatives. Per exemple, s'ha creat la Cooperativa d'Usuaris de Paco (AUPA). Són nois que ja han fet un camí i que n'acompanyen d'altres a seguir el propi. Es crea un cercle virtuós, pel qual qui ha sortit d'aquest infern n'acompanya d'altres que inicien el camí. AUPA s'encarrega d'acompanyar els usuaris de *paco* amb malalties complexes i privats de llibertat, de forma integral, per a això suma companys que han estat malalts i privats de la llibertat perquè ajudin els que ara són al seu lloc.

Vostè és voluntari d'un dels grups terapèutics de la Llar de Crist. Quina és la seva feina?

Són grups d'espiritualitat o terapèutics. En realitat, jo miro de compartir l'experiència que he adquirit d'acompanyar-los, de seguir el seu camí. En els meus grups parlem de les eines que tenim per afrontar la vida; que pel fet de ser homes i dones tenim una llibertat, un cor i una dignitat. Comptem amb persones que expliquen els seus exemples de vida, miren d'ajudar-nos i de compartir el que ens passa a cadascun de nosaltres.

El gran increment de la drogaddicció denota també una

Cuinant per celebrar la Pasqua a la Granja Sant Miquel.

manca de valors o de sentit vital?

Buenos Aires és una ciutat on hi ha una gran oferta de tot, però alhora una gran impossibilitat de la gent de la *villa* d'assolir les coses materials. La separació entre el que jo desitjo consumir i el que jo obtinc fa que la gent sigui més presa d'una manca de sentit. Com que no tenen sentit, com que no poden assolir el que necessiten, com que no poden viure bé, busquen una via de fugida. La droga és aquesta via. No és l'única forma d'arribar al consum de drogues però jo diria que en el cas de les *villas* aquesta és una de les més freqüents. És un problema que afecta una gran quantitat de gent, però sobretot gent que no té una tradició que la sostingui i que és presa d'un desig exacerbant

de consumir.

Com deixar les drogues i omplir el buit existencial?

És més fàcil trobar una persona que està buida, que no troba sentit a la vida, que no pas trobar-ne una que sàpiga quin és el sentit de la vida. La droga el que fa és complicar el panorama. La droga satisfà en cert moment, però alhora t'esclavitzava. Per recuperar-se, cal un camí espiritual però que també tingui en compte la carnalitat de la persona. Es recuperen quan s'adonen que tenen un camí en la vida, que hi ha esperança, que poden esperar alguna cosa més de la vida: una feina, una família, algú que t'espera, que t'agafa de la mà i t'acompanya. Aquest suport i acompanyament és tan necessari com el mateix aliment.

Jorge Mario Bergoglio va donar suport al treball de les *villes* i, en concret, a la Llar de Crist. Com a papa Francesc, continua exercint de tutor espiritual?

Va ser Bergoglio qui va voler la Llar i li va donar els principis perquè funcionés. Mentre era arquebisbe de Buenos Aires, la seva presència a la Llar era constant. Xerrava amb la gent, participava a les festes, feia exercicis espirituals als voluntaris i era padrí de Confirmació de molts dels nois. Ara, en la distància, continua present. Quan la Llar va celebrar cinc anys ens va enviar una carta que figura com a introducció del llibre *Cuerpo a cuerpo. Hogar de Cristo en las Villas de Buenos Aires* (Editorial Santa Marta), on demana als nois i sacerdots que no es deixin robar l'esperança. La seva presència constant ens commou i ens ajuda.

«No es pot proposar un mètode per a tothom, sinó que cal anar fent camí amb cadascú, és un cos al costat de l'altre»

«Va ser Bergoglio qui va voler la Llar i li va donar els principis perquè funcionés»

Crítica literària

La tasca apassionant de ser pares

Avui us presento un llibre molt interessant. És interessant no només per la seva temàtica, sinó també per l'autor.

Francesc Torralba és catedràtic de Filosofia de la Universitat Ramon Llull, filòsof i teòleg. En aquest llibre magnífic ens explica l'apassionant i desafiant tasca de ser pares avui. El llibre va destinat als pares, no a les mares. Tots els que som pares ens podem sentir identificats en la seva lectura i el seu missatge.

En aquesta segona dècada del segle XXI, l'adolescència dels nostres fills, incessablement canviant, posa en qüestió moltes de les nostres certeses, i ens obliga a reflexions noves sobre els valors, les creences, el canvi generacional, el pas del temps i l'assimilació de les nostres mateixes frustracions com a pares sorpresos davant de tanta novetat, tant conductual com ambiental, en aquesta etapa delicada de la vida.

El llibre, que es llegeix amb un interès creixent, destaca l'aspecte creatiu de l'«art de ser pares»: no hi ha dos pares iguals i no es crien dos fills de la mateixa manera. L'objectiu de l'obra no pretén, per tant, ensenyar a ser pares. Cada família és un món i cadascuna ha de fer el seu propi recor-

FRANCESC TORRALBA ROSELLÓ
Pares i fills
L'aventura de trobar-se avui
Planeta, 2003, 256 pàg.

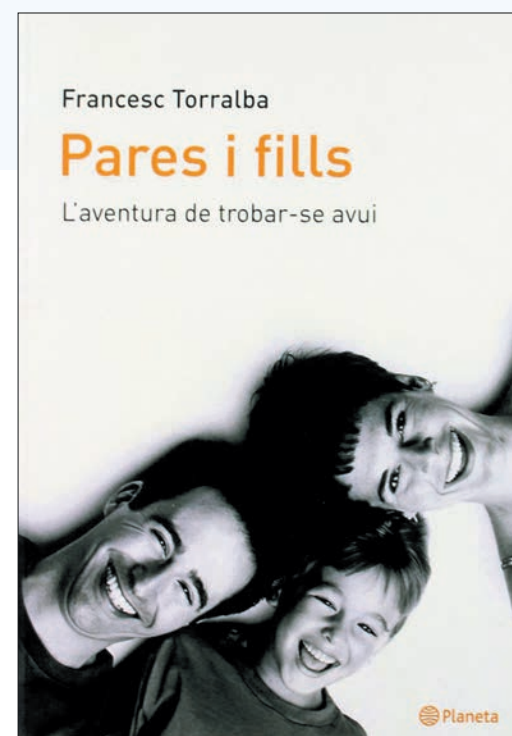
regut. Aquesta obra sorgeix d'una experiència enriquidora: reunions amb pares i mares que han compartit problemes, dubtes i temors; de l'estudi d'aquestes preocupacions es proposaran solucions i possibilitats noves de trobada amb els nostres fills.

Els autors d'aquesta mena de llibres certament aprofiten la desorientació i la incertesa dels adults per proposar-los una resposta. La gran proliferació de llibres d'«assessors» i «coaches», de programes de televisió, ens mostra i ens confirma en realitat que hi ha molts pares que busquen ajuda, consell i guia, adults confrontats amb una època de valors confusos. Pares que dubten i que s'angoixen, que senten culpa i que no saben com tractar-la, que volen entendre els fills i que no troben la manera.

L'originalitat d'aquest llibre, en canvi, rau en el fet que no parla tant dels fills, sinó més aviat dels pares mateixos. Els fills són, en efecte, una excusa per abastar algunes de les inquietuds principals com els valors, les creences, el canvi generacional i el pas del temps, els problemes, les frustracions, entre altres.

Aquesta obra és el resultat d'una experiència singular i de la reflexió de l'autor en la seva trobada amb pares. Sorgeix a partir d'aquells pensaments que els preocupen habitualment, de les seves xerrades i del que senten. El doctor Torralba promou la reflexió perquè cada lector trobi en segona instància les solucions específiques als problemes particulars que els plantegen els fills. Estic convençut que seran respostes més genuïnes i que tindran conseqüències més duradores.

Joan Manel Gutiérrez Delgado
Llicenciat en Filosofia i Dret
horuslive@live.com

Crítica cinematogràfica

Posant llum a l'absència

ESTIU 1993

DIRECTOR: Carla Simón
INTÈRPRETS: Laia Artigas, Paula Robles, David Verdaguier, Bruna Cusí, entre altres
MÚSICA: Ernest Pipó
GÈNERE: drama 100 minuts
Espanya, 2017

Notable *opera prima* de la jove directora catalana Carla Simón on s'endinsa en la seva mateixa experiència personal. El dol d'una nena després de la mort de la seva mare és portat a la pantalla amb la transparència de qui ha viscut i que no encobreix sinó que desvetlla una història on l'alegria traspasa les llàgrimes. Premiada per SIGNIS als Festivals BACIFI i Màlaga pel seu apropament a l'univers infantil des de la subtilitat i l'emotivitat, és tota una aportació d'aire fresc enmig de tants espectacles de focs d'artifici.

La petita Frida —sorprenent Laia Artigas— de sis anys perd la mare a causa de la sida i ha de deixar Barcelona per instal·lar-se

en un ambient rural juntament amb els seus oncles —magnífics Bruna Cusí i David Verdaguier— que es converteixen en una nova família.

Una trasplantació no és gens fàcil, però quan la planta és només un brot es tracta d'un petit miracle. Als sis anys els psicòlegs daten una crisi de creixement similar als 12 i als 40, és el temps de la primera rebel·lió, un moment de desorientació, d'incomoditat i de desafiaments. Si en aquest instant el terra trontolla, t'arrenquen d'arrel, i et planten en un altre lloc, la revolta és total. Jacques Doillon va portar aquesta tragèdia al cinema en la clàssica pel·lícula sobre el dol infantil *Polette* (1996), en aquell cas l'apropament a la pèrdua es desplegava des dels pensaments de la petita. La novetat de l'aportació de Carla Simón és que, en aquest cas, la pèrdua de la Frida es modula en els seus silencis i en les seves presències. I intenta mostrar que passa tan endins i tan fosc però que sempre troba una forma de saltar cap enfora i trobar la llum.

Si alguna cosa sorprèn a *Estiu 1993* és la delicadesa amb la qual

mostra la veritat del procés infantil sense tocar el melodrama però arribant a l'emoció sincera. La direcció de les dues nenes actrius és magnífica, l'assaig del curtmetratge *Lipstick* (2013) realitzat durant els estudis a la London Film School ja va servir a la directora per enfrontar-se a la infància i la mort. Ara, però, la càmera desborda humanitat i honestat, la ficció s'amaga en la bellesa de la imatge, però la realitat es reflecteix en el rostre de la petita dolguda.

I al fons la família, la filiació, la fraternitat, la maternitat i la paternitat. La trama humana on la petita trasplantada ha de trobar el seu lloc nou al món. L'ancoratge a la nova terra, on les arrels violentades, a penes fils de vida, tornen a arrelar per continuar creixent.

Carla Simón ha begut del seu pou i n'extreu aigua de bon cinema. Esperem que la seva obra posterior sigui capaç de traspasar-se a les històries projectades en la ficció sortint dels propis fantasmes en la direcció de l'humanisme que confessa. Potser l'ombra d'Erice és allargassada.

Peio Sánchez
Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

Des del carrer

Xavier Adsarà, president de Nuestros Pequeños Hermanos Espanya

«Les nostres activitats giren a l'entorn dels valors de la família»

Miquel Àngel Codina

Xavier Adsarà és llicenciat en Farmàcia. Ha cursat un màster en direcció d'empreses i postgraus en funció gerencial d'ONGD i en lideratge i innovació social. Entre els anys 1993 i 2009 va participar com a voluntari en entitats socioculturals com Idente, Fundació Adsis i Projecte Home. Des del 2002 és director de Nuestros Pequeños Hermanos (NPH) a Espanya. Parlem amb ell sobre els quinze anys de vida d'aquesta fundació.

Quins són els objectius de NPH Espanya?

Garantir els drets fonamentals dels infants i joves a Amèrica Llatina. Això vol dir oferir-los una educació, una salut i una nutrició de qualitat que els permeti viure dignament quan esdevinguin persones adultes i puguin inserir-se socialment i laboralment als seus països, esdevenint líders i exemples a seguir en les seves comunitats. Formem persones compromeses amb els seus països i les seves realitats. I això ho aconseguim fent que visquin en entorns on el valor de la família estigui sempre present en la seva vida. Això fa que se sentin estimats i que puguin estimar el dia de demà.

Com duu a terme la vostra tasca?

Proporcionem aquesta educació, salut i nutrició des de les nostres nou llars d'acollida, que tenim escampades arreu d'Amèrica Llatina. Les llars acullen tan sols els nens orfes o abandonats que no tenen famílies pròpies que puguin garantir-ne la seguretat. A les nostres llars hi ha escoles de primària i secundària, clíniques i tallers vocacionals que atenen els infants acollits, però també infants i adolescents que, tot i que viuen amb les seves famílies, aquestes no poden garantir-ne l'educació, la salut i l'alimentació. Les nostres activitats giren a l'entorn dels valors de la família com a centre neuràlgic; sobretot el de l'acceptació incondicional del menor, acompanyant l'infant i l'adolescent com ho faria

Xavier Adsarà, entre dos nois que viuen acollits a la llar Kay St. Hélène a Kenscoff (Haití), el març d'enguany.

qualsevol pare o mare de qualsevol nucli familiar. Això fa que el menor tingui la seguretat de poder venir amb nosaltres quan ho consideri, encara que sigui un adult.

Quin balanç faria d'aquests quinze anys de NPH Espanya?

Immensament satisfactori. Durant aquests darrers quinze anys, més de 3.500 nens i nenes han pogut somiar i creure que ells podien arribar tan lluny com volguessin, tenint assegurada una educació, una salut i un menjar de qualitat, vivint sempre el valor de la família com a eix diferencial de la nostra tasca. La família estima incondicionalment i ens acompanya fins que som capaços de caminar de forma autònoma pel món, però no deixem mai de sentir-nos part de la família que ens ha estimat i ens ha garantit una vida digna. També hem aconseguit sensibilitzar la nostra

«El balanç d'aquests quinze anys de vida de NPH Espanya és immensament satisfactori»

societat sobre el fet que la solidaritat és cosa de tots, no solament dels governs locals i dels seus habitants. Vivim en un món globalitzat on tots tenim alguna cosa a dir i fer pels pobles més vulnerables. No podem viure cada cop millor mentre altres pobles pateixen guerres, fam i molta crueltat. La dignitat ha de ser igual per a totes les persones del món.

La transmissió de valors als infants és clau en la seva formació?

I tant! El valor de la família és el valor més gran que respiren les nostres llars. Per als infants i joves que acollim, sentir-se estimats incondicionalment és el que fa que tinguin l'autoestima necessària per creure's que tenen el dret de somiar i de tenir el futur propi que es mereixen. I aquesta felicitat l'han de poder compartir amb els altres.

La tasca del voluntariat és imprescindible per al bon funcionament de NPH?

Els nostres voluntaris són persones alegres i entregades als altres. Són, en tot moment, referents positius per als infants i joves de les comunitats més vulnerables on actuem. Són persones que se senten tan plenes interiorment que volen compartir aquesta felicitat i serenitat amb els més necessitats.

Rauxa

Esperar el fruit

Eduard Brufau

En el nostre món accelerat treballar la terra fa veure més que mai que no tot pot anar a ritme de tuit. Encara que els homes ens obsessionem a buscar la rapidesa i els resultats immediats, el conreu de les plantes i els arbres ens ensenya que, per més voluntat que hi posem, hi ha un temps per a tot; i que malgrat els nostres intents d'escapar-ne, també els homes ens hi trobem sotmesos. A més, l'ancestral treball de la terra ens obliga a acotar el cap i ens fa comprendre que els nostres esforços no sempre es veuen recompensats com voldríem.

Cal esperar molts mesos perquè un arbre doni fruit; això si és que abans un fred tardà, una pedregada o una sequera

no han fet malbé allò que tant desitjàvem i pel qual tant ens havíem escarrassat. Normalment ha de passar tot un any per poder tornar a tastar aquella fruita gustosa que ens agrada. És una mena de dejuni en què sempre és més llarg el temps d'espera que el temps de gaudir del fruit. Avui, en plena globalització, aquesta norma que semblava universal s'ha diluït i ens podem permetre el luxe de menjar síndria a l'hivern i raïm a la primavera; podem menjar el que vulguem i quan ho vulguem, de manera que s'acaba devaluant el valor del treball i del fruit mateix. Davant de tanta abundància, és bo esperar tot un any i, quan arriba el temps propici, menjar el fruit esperat.